

Møte onsdag den 13. mars 2013 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 58):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representantene Mette Hanekamhaug, Lillian Hansen, Øyvind Vaksdal, Ingrid Heggø og Anne Marit Bjørnflaten, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger tre permisjonssøknader:

- fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om permisjon for representanten Morten Høglund i dagene 13. og 14. mars for å delta i møter i den arktiske parlamentariskomiteen i Washington
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Ingalill Olsen fra og med 13. mars og inntil videre
- fra Senterpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Heidi Greni fra og med 13. mars og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

Disse søknadene foreslås behandlet straks og innvilges. – Det anses vedtatt.

Første vararepresentant for Akershus fylke, Tone Lilje-roth, har for tiden foreldrepermisjon og er av den grunn forhindret fra å møte i Stortinget under representanten Morten Høglunds permisjon.

Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Akershus fylke: Tom Staahle

For Finnmark fylke: Willy Pedersen

For Sør-Trøndelag fylke: Hallgeir Grøntvedt

Presidenten: Tom Staahle, Willy Pedersen og Hallgeir Grøntvedt er til stede og vil ta sete.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum overbrakte 5 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Kari Kjønås Kjos vil framsette et representantforslag.

Kari Kjønås Kjos (FrP) [10:02:33]: På vegne av Morten Stordalen, Jon Jæger Gåsvatn og meg selv vil jeg fremme forslag om å tilby nye kreftmedisiner i tråd med faglige råd.

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil framsette et representantforslag.

Robert Eriksson (FrP) [10:03:01]: Jeg har på vegne av representantene Laila Marie Reiertsen, Vigdis Giltun og meg selv gleden av å framsette et representantforslag om gjeninnføring av særreglene for dagpengemotta-

kere over 64 år, og øvrige endringer i folketrygdloven kapittel 4.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:27]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Lisbeth Berg-Hansen, Trygve Slagsvold Vedum og Hadia Tajik vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Ib Thomsen.

Ib Thomsen (FrP) [10:03:55]: Jeg har et spørsmål til kulturministeren, men aller først vil jeg ønske kulturministeren velkommen til sin første spontanspørretime. Jeg vil legge til at jeg er glad for at hun ble utnevnt som minister, for hun er en ung, dyktig og spennende kulturpolitiker. Vi ser i dag i et oppslag i Dagbladet at hun er villig til å finne gode løsninger med tanke på de Munch-utfordringene vi har.

På min uhytidelige måte vil jeg begynne spørsmålet mitt med en limerick. Den går sånn:

En ganske fersk statsråd som svarer til Jens
skal straks debutere med et spørsmål om lisens.

Vurderer hun å ta penger som søta bror gjør,
for nettbrett og slikt som før hadde rør?

President, da tar jeg dissens!

Utviklingen går framover. Teknologiske framskritt skjer hele tiden – ja, det skjer hver eneste dag. For aktører og myndigheter er det derfor viktig å følge med. Stadig nye tv-plattformer har gitt utfordringer med tanke på lisensinnkreving. I Sverige ser vi allerede at man kan kreve lisens for pc-er og lesebrett – tv-lisens for helt andre ting enn tv, med andre ord.

Jeg vil derfor spørre om statsråden går med tanker om en slik lisensbelegging for lesebrett og andre teknologiske plattformer. Kan statsråden garantere at regjeringen ikke vil foreslå lignende løsninger i Norge?

Statsråd Hadia Tajik [10:05:41]: Eg takkar for spørsmålet og den hyggelege velkomsten – og ikkje minst ein artig limerick.

Når det gjeld det faktiske spørsmålet knytt til NRK-lisensen og utforminga av han, er det riktig at ein har diskutert om dei endringane som ein ser i Sverige, og kan vere relevante og overførbare til norske forhold. Eg for min del har ikkje endeleg konkludert. Det eg ser, er at det blant norske husstandar er 97 pst. som har eit fjernsynsapparat, som dei følgjeleg og kan betale lisens for. Eg veit at Finland og Tyskland har valt andre modellar enn det Sverige har gjort. Eg meiner uansett at me har eit NRK som er uav-

hengig, som kvar enkelt i Noreg har ein grad av eigarskap til ved at ein betaler ein lisens. Det er noko som er veldig verdifullt for ein allmennkringkastar som NRK.

Ib Thomsen (FrP) [10:06:46]: Jeg har ikke fått skrevet oppfølgingsspørsmålet på rim – og jeg ble ikke helt beroliget av statsrådets svar. Nå er det valg til høsten, og man vet ikke: Kanskje den sittende regjeringen får fortsette? Jeg håper selvsagt ikke at det blir slik.

Er statsråden komfortabel med og synes hun det er et godt prinsipp at man kan kreve betaling for en tjeneste man ikke mottar?

Statsråd Hadia Tajik [10:07:13]: Eg synest det er eit godt prinsipp at veldig mange i Noreg har eigarskap til NRK, at ein har det ved at ein betaler lisens.

Når det gjeld representanten Thomsens bekymring for avklaringar i forkant av valet, kan eg roe han med å seie at det vil verte avklart i forkant av valet.

Eg må erkjenne at me har hatt dei same diskusjonane i Noreg som ein har hatt i Sverige når det gjeld innretninga av lisensen. Samtidig er eg roa av statistikken, som seier at nettopp 97 pst. av norske husstandar har eit fjernsynsapparat som ein betaler lisens for. Om ein eventuelt skulle gjere det mogleg å betale lisens for andre plattformer, endrar ikkje det på det nøkterne faktumet at ein berre betaler ein lisens i ein husstand. Det vil òg vere utgangspunktet – og konklusjonen kjem.

Presidenten: Det er bedt om to oppfølgingsspørsmål – først representanten Solveig Horne.

Solveig Horne (FrP) [10:08:12]: Hele mediehverdagen er i endring. Ungdommen i dag bruker tv på en helt annen måte enn det vi som er litt eldre kanskje gjør. Det vet kanskje statsråden godt – som den yngste statsråden.

Ungdommen i dag pluggar inn HDMI-kabelen for å se film. De surfer og bruker tv-en som en skjerm – mer enn som en tv. Det som er en utfordring, er at når ungdommen – studentene – kjøper seg tv, må de betale en tv-lisens som de ikke helt vet hvorfor de skal betale. De ser kanskje ikke på NRK, men laster ned på nettet og bruker tv-en, som sagt, som en skjerm.

Mitt spørsmål er – som en oppfølging av representanten Thomsens spørsmål til statsråden: Ser ikke statsråden at det nå er på tide å få en moderne måte å finansiere NRK på, og å endre den finanseringen av NRK som vi har i dag, slik at den er mer framtidsrettet?

Statsråd Hadia Tajik [10:09:13]: I Noreg har me ei enkel og byråkratisk ordning knytt til NRK-lisensen. Det er ein fast sum som er knytt til det nøkterne faktumet at ein er eigar av eit fjernsynsapparat. Det at ein har ein så enkel modell, gjer at den er så fantastisk effektiv.

Så er eg einig med representanten Solveig Horne i at det er viktig å vere framtidsretta og følgje dei endringstrendane som ein ser. Men det er sånn at 97 pst. av alle norske husstandar eig eit fjernsynsapparat. Sjølv om det er endringstrendar i samfunnet vårt, som me skal vera merk-

same på, og som me sjølvsagt må ha ei klar politikktutvikling for, er det ikkje sånn at situasjonen er nemneverdig prekær, heller ikkje for NRK eller for NRK-lisensen. Men diskusjonen må me sjølvsagt ta – det vil me fortsette med å gjere.

Presidenten: Olemic Thommessen – til oppfølgingsspørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:10:17]: Spørsmålet om lisens handler om finanseringen av NRK og forutsigbare rammer. Høyre vil også støtte lisensen, men jeg tror vi skal ta inn over oss at det er en ordning som vil bli satt under press. I takt med det presset tror jeg også vi vil se at NRKs inntekter vil kunne bli tilsvarende presset, og da er spørsmålet hvordan man skal få andre inntekter. En av de andre inntektskildene er de produktene som NRK legger ut. Vi har en godkjenningsordning for nye produkter som NRK skal kunne lage. Den første prøvekluten for det hadde vi med Trafikkportalen, hvor både Medietilsynet og Konkurransetilsynet gikk imot, men hvor departementet og statsråden overkjørte disse instansene og ga tillatelse til at NRK kunne utvikle dette. Mener statsråden at det er et egnet grep for å gi forutsigbarhet i systemet, det være seg for både NRK og de private aktørene?

Statsråd Hadia Tajik [10:11:24]: Eg er litt usikker på om spørsmålet knyter seg til førehandsgodkjenningsordninga. Eg kan i alle fall ta det fyrst: Eg meiner at det er godt at me har ei førehandsgodkjenningsordning. Det handlar òg om at NRK har eit samfunnsoppdrag – som riktig nok er breitt, men ein skal sjølvsagt ha eit reflektert forhold til kor breitt det er. Når det gjeld Trafikkportalen, gjorde me fleire vurderingar av han. Dei innspela me fekk frå bl.a. Medietilsynet, var knytte til at andre aktørar må kunne konkurrere på det same området, og det er noko av grunnen til at me har gjort rute- og trafikkdata tilgjengelege for absolutt alle aktørar. Det har me sett som føresetnad for at Trafikkportalen skal kunne opprettast og gjennomførast av NRK, og det gjev andre aktørar som er interesserte i det og nysgjerrige på det, moglegheit til å ta tak i det. Og frå NRK varsla at dei ville opprette ein trafikkportal, fram til dei fekk godkjenninga, har det gått ganske lang tid – det må me berre erkjenne – men i løpet av den tida har eg ikkje sett at nokon andre konkurrerande aktørar har teke tak i det.

Presidenten: Vi fortsetter med representanten Olemic Thommessen, men denne gangen til hovedspørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:12:31]: Kulturministeren kan bare bli stående, for det er et spørsmål til henne.

Den viktigste utfordringen i mediepolitikken i dag handler om overgangen til digital plattform. Det å formidle redaksjonelt stoff på nettet – i nettavis eller på annen måte – og få betaling for det er den største utfordringen. I dette bildet har vi dessverre ikke sett noen grep i mediepolitikken som kan bidra til å gjøre den overgangen enklere – og mediebedriftene strever, det er det ikke noen tvil om. Tvert imot er det nå klare signaler fra regjeringen om

at de ønsker å opprettholde dagens forskjellige momssatser, altså nullmomssats for papir og 25 pst. moms for nett-distribuert redaksjonelt stoff. Dette er et grep som direkte motvirker den overgangen vi har behov for å få til, i tillegg til at det er et brudd med lange tradisjoner som handler om at man ikke skal avgiftsbelegge eller skattlegge det frie ord i et demokrati.

Regjeringen svarer at det er produksjonstilskuddet, altså det vi ofte kaller for pressestøtten, som skal være – vil jeg si – det kompensierende redskap i dette. Det hørte jeg i alle fall statsråden snakke om i går, riktig nok i skjermoverføring, til Norsk Journalistlags årsmøte. Problemet er at dagens produksjonstilskuddsordning i veldig liten grad kompensere eller kommuniserer med det som er moms-systemets målsetting. Det er jo ikke de avisene som i dag får pressestøtte, som er de fremste motorene i den omstillingsprosessen vi nå ser. De store regionavisene og i og for seg også de småbyavisene som er eneste aviser i sine områder, får ikke ett øre fra dagens ordning i pressestøtte. Hvis dette skal ha noen mening, må vi snakke om en helt ny ordning. Det vil jeg gjerne høre statsrådets betraktninger rundt.

Statsråd Hadia Tajik [10:14:47]: Den pressestøtteordninga me har i Noreg, er ei god og målretta ordning. Vår regjering auka ho òg med 20 mill. kr i 2013-budsjettet, fordi me meiner det er viktig at ein har ei pressestøtteordning som er raus.

Så knyter representanten Olemic Thommessen nokre kommentarar til e-moms. Det har vore ein vanskeleg diskusjon. Eg har hatt mykje kontakt med medieaktørar om det. Det er ingen tvil om at norske medium står overfor ei digital brytningstid som krev omstilling frå deira side, men det er både tekniske og juridiske grunnar til at det å endre momssatsen på digitale utgjevingar vil vere, for å seie det mildt, ei svært krevjande øving. Me ser at ingen andre europeiske land har gjort liknande grep, og det seier òg noko om kor kompleks denne materien er, både teknisk og juridisk.

Så vil eg seie at det er openbert at vår regjering og Olemic Thommessens parti har ulikt syn på pressestøtteordninga, for eg har lese det alternative budsjettet til representanten Thommessens parti, og der kuttar ein ganske vesentleg i pressestøtteordninga. Eg har ikkje lyst til å seie feil tal, men eg meiner å hugse at det var 100 mill. kr ein kutta. Og Framstegspartiet kuttar omtrent 180 mill. kr. Skulle dette bli ein realitet, betyr det at omtrent 50–70 norske aviser vil måtte leggje ned. Det betyr ein avisdød tilsvarande ein tredel av det norske mediemangfaldet. Det meiner eg er feil veg å gå. Det er rett å styrke pressestøtteordninga, og det er rett å leggje ho om slik at ho òg gjeld for digitale utgjevingar. Det er me i gang med, og eg har stor tru på at det å bruke pressestøtteordninga målretta òg overfor dei digitale utgjevingane – ei plattformnøytral pressestøtte – er noko som vil gje betre vilkår for norske medium.

Olemic Thommessen (H) [10:16:47]: Jeg kan ikke si annet enn at jeg er litt skuffet over statsrådets svar. Jeg be-

flittet meg innledningsvis på ikke å snakke om moms, fordi hver gang jeg snakker om det, pleier regjeringen å sende finansministeren isteden – derfor skal jeg glede meg med ham en times tid neste uke om det spørsmålet. Men så langt har jeg grunn til å tro at dette avgiftsspørsmålet overhodet ikke har vært prøvd i EU-sammenheng.

Når det gjelder spørsmålet om pressestøtten, er den overhodet ikke innrettet for å løse problemet som momsen på de digitale tjenestene vil gi. Det er ingen sammenheng mellom hvem som får pressestøtte i dag, og hvem som vil trenge det for å kompensere for det momsbortfallet, som vi nesten får kalle det, som etter hvert vil bygge seg opp. Det er det som er det store, etterlatte spørsmålet fra regjeringen: Man beskriver ingen ordninger som kommer istedenfor, når man legger en ekstra belastning på hele den omstillingsprosessen vi snakker om. Det synes jeg statsråden må kunne svare bedre på.

Statsråd Hadia Tajik [10:17:52]: Eg må nesten vise til det eg har sagt før, og som eg òg sa i det fyrste svaret, nemleg at me er i gang med ei omlegging av pressestøtta, sånn at ho blir plattformnøytral og følgjeleg òg gjeld for digitale utgjevingar. Det er klart at det vil ha betydning for dei digitale utgjevingane. Det er me i gang med, og eg ser for meg – med det tempoet som me har tenkt å halde oppe – at det vil kunne gjelde for norske medium frå og med 2014. Det er i alle fall vår ambisjon, og med tanke på dei erfaringane me har gjort oss med pressestøtteordninga i Noreg – at ho er målretta, at ho er effektiv – har eg tru på at det har betydning for norske medium i ei vanskeleg digital omstillingstid.

Så ser eg òg at det skjer spennande ting i ulike aviser der ein prøver å skape modellar for betalingsvilje hos lesarane i ei tid der mange lesarar har vorte vane med å få tilgang til nyheitene gratis på nett, og det synest eg det er spennande å følgje med på.

Presidenten: Det blir fire oppfølgingsspørsmål – først representanten Arve Kambe.

Arve Kambe (H) [10:18:57]: Vi ser at halvparten av avisleserne under 30 år ikke lenger leser aviser. Det er den lesergruppen som raser mest, og alle bruker mer moderne plattformer. Derfor er det ganske ironisk for Høyre å se at det er landets yngste statsråd som bruker de gammeldagse virkemidlene med full momssats på de nye produktene. Høyre er opptatt av nyskaping og utvikling i mediehusene, og derfor har Høyre sagt at vi vil ha lik moms på e-aviser og papiraviser. Det får vi altså ikke. For vår del ser vi ingen kulturpolitisk begrunnelse for å ha full momssats enten det er på e-bøker – som regjeringen også har en dårlig kulturpolitikk på – eller på e-aviser. Hva er kulturministerens kulturpolitiske begrunnelse for å legge full avgift på de nye produktene som kommer, som gjør det så dyrt for ungdommen at færre vil lese aviser – også med ny kulturminister?

Statsråd Hadia Tajik [10:19:57]: Takk for spørsmålet og takk for anerkjenninga av alderen min – det synest eg skjer altfor sjeldan.

Når det gjeld spørsmålet knytt til korleis me handterer momsen, er eg eigentleg litt overraska over at eit parti som Høgre, som eg opplever er ganske europeisk orientert, likevel i så liten grad anerkjenner at dette er eit veldig komplekst spørsmål i heile Europa – i absolutt alle europeiske land – og at dette òg i Noreg er bakgrunnen for at situasjonen i Noreg knytt til e-moms er slik som han er.

Det er ikkje statsrådens privilegium å stille spørsmål til representanten, så det skal eg ikkje gjere. Det ville likevel ha vore interessant å høyre kva for generelle refleksjonar representanten og Høgre gjer seg omkring det generelle momssystemet i Noreg, og kvifor ein meiner at det – heilt ureflektert – er riktig å setje ned momssatsen på ulike typar plattformer, når ein ikkje har gjort seg nokon refleksjonar omkring kva dette vil ha å seie for dei midlane fellesskapet har til rådighet.

Presidenten: Solveig Horne – til oppfølgingsspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [10:21:11]: Jeg må si jeg er overrasket over svaret til statsråden her, for hun svarer ikke på spørsmålet i det hele tatt.

Det virker som om kulturministeren ikke har tatt inn over seg den virkeligheten vi har der ute – den framtidsretningen vi har i dag – det at vi har nye plattformer. Jeg skal ærlig innrømme at for fire år siden visste jeg knapt hva et lese Brett var. Så fort skjer utviklingen. Da er det viktig at også vi politikere følger med.

Kulturministeren har altså ikke fulgt med i timen når det gjelder den utfordringen som mediebransjen står overfor i dag. Hun snakker om pressestøtte, men flere mediehus sier helt klart til familie- og kulturkomiteen at pressestøtten ikke er viktigst. Det viktigste er å få på plass like momssatser – lik moms for like plattformer. Dette er kulturministeren nødt til å ta inn over seg. Dette er en diskusjon som foregår i hele Europa, og den trenger ikke være kompleks, slik som statsråden sier her. Spørsmålet blir da: Hva vil kulturministeren gjøre overfor finansministeren for å få lik moms på likt innhold?

Statsråd Hadia Tajik [10:22:15]: Dette spørsmålet har eg svart på fleire gonger. E-momssituasjonen er slik som han er. Me vil styrke pressestøtteordninga. Det har me gjort allereie i 2013-budsjettet. Me vil leggje ho om, slik at ho er meir målretta mot dei digitale utgjevingane.

Kanskje er det nettopp det at eg er ein digital innfødd og ikkje ein digital innflyttar – som representanten som stiller dette spørsmålet, er – som gjer at eg ikkje begynner å vakle og vert utrygg i møte med ein ny digital kvardag, og heller ikkje er nøydd til å bevise kor digitalt orientert eg er, ved å kaste meg på det eine eller det andre forslaget på dette området.

Eg er ganske sikker på at sjølv om hovudrefleksjonen er at e-momsspørsmålet er viktig, vil norsk mediebransje vere veldig kritisk om Framstegspartiet skulle få gjennomslag for sitt forslag om vesentlege kutt i pressestøtteordninga i sitt alternative budsjett – igjen, eg har ikkje lyst til å

seie feil tal, men eg meiner å hugse at det var 180 mill. kr. Det vil føre til ein massiv avisdød i Noreg. Ein tredjedel av avisene vil måtte leggje ned.

Presidenten: Øyvind Håbrekke – til oppfølgingsspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:23:29]: Kristelig Folkeparti ser på pressestøtten som et veldig viktig kulturpolitisk verktøy og ønsker å verne om den. Jeg er glad for at også statsråden gjør det.

Men slik jeg oppfatter statsråden i dag, ønsker hun å bruke pressestøtten for å kompensere for en avgiftspolitik som skiller klart mellom digital formidling og formidling på papir. I dag er pressestøtten veldig viktig – det tror jeg både jeg og statsråden er enige om – for å opprettholde og sikre et mangfold i norske medier. Men hvis pressestøtten skal legges om for å kompensere for en kraftig forskjell når det gjelder det å avgiftsbelegge, blir spørsmålet: Hva vil da skje med de eksisterende mottakerne av pressestøtten, og i hvilken grad vil den bli utvannet – eller tenker regjeringen på en kraftig opptrapping av pressestøtten, som kompenserer for den enorme avgiftsforskjellen?

Statsråd Hadia Tajik [10:24:34]: Det at me legg om pressestøtteordninga, er ikkje for å kompensere for momsituasjonen. Det at me legg om pressestøtteordninga, handlar om å anerkjenne at me lever i ei ny tid, og at det er naturleg at ein oppdaterer pressestøtteordninga i takt med den tida som me lever i. Det ville me gjort uansett.

Når det gjeld den totale summen som me vil bruke på pressestøtta, vil eg på generelt grunnlag seie at pressestøtta har vore viktig. Me har derfor styrkt ho før. Det er naturleg at me òg gjer det i framtida, utan at eg dermed kan føregripe kva dette vil ha å seie for framtidige budsjettforslag frå mitt departement. Men eg anerkjenner at pressestøtta er viktig, og at ho held fram med å vere sterk.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:25:32]: Jeg må si at jeg er litt forundret over passiviteten på dette feltet. I denne sal er det blitt tatt veldig mange modige grep for både å beholde norsk språk og å holde norsk samfunnsdebatt så aktiv som det den har vært i dette landet gjennom de siste 150 år. Vi er det mest avislesende folket i Europa, og vi er et folk der ytringsfrihet, dialog og diskusjon settes høyt. Dette er basert på modige vedtak fattet i denne salen og på at vi må være ekstra modige, vi som har et lite språk. Da er det underlig at man er så passiv når det skjer så store endringer i mediebransjen – og ikke vil ta i bruk de virkemidlene vi har.

Så vidt jeg vet – ut fra den informasjonen jeg har fått – er det 17 land i Europa som har ulike momssatser, nettopp for å stimulere til denne type elektronisk formidling fra medier. Hvorfor er vi så feige i Norge?

Statsråd Hadia Tajik [10:26:38]: Eg er oppteken av å halde meg orientert om situasjonen elles i Europa og om kva for initiativ som vert tekne.

Eit av dei svært få initiativa som i det heile er relevant og samanliknbart her, er det initiativet som er teke frå belgisk side, om å sjå på momssatsen for PDF-utgjevingar. Eg vil seie at eg trur ikkje at framtida for avisenes digitale utgjevingar ligg på PDF-sida, det vil nok heller vere andre typar innretningar som vil vere plattformene for framtida. Men eg følgjer med interesse diskusjonane her.

Samtidig må me spele med opne kort. Dei opne korta er at det ikkje er nokon planar om å endre momsregimet for digitale utgjevingar i Noreg.

Me meiner at pressestøtteordninga er ei god og målretta ordning. Eg opplever at partiet til representanten Skei Grande òg anerkjenner det. Derfor bekymrar det meg at eit parti med ei så stolt historie vil samarbeide med to parti som vil kutte så vesentleg i pressestøtta at ein risikerer ein avisød på ein tredjedel.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:27:52]: Spørsmålet går igjen til kulturministeren.

Da Trygve Hegnar for noen år siden ville gi ut en bok, samlet han like gjerne alle sine lederartikler i sine aviser mellom to permer og trykte et stort bilde av seg selv på forsiden under tittelen: «Hva var det jeg sa?» Etter at Enger-utvalgets innstilling, NOU 2013: 4, kom forrige mandag, kunne det vært fristende å gi ut hele utredningen med Kristelig Folkepartis logo på forsiden og med samme tittel. Utvalgets vurderinger og anbefalinger om omprioriteringer i regjeringens kulturpolitikk er så likt Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett at vi kan si at vi er glad for at regjeringen har foreslått å stramme inn lov om opphavsrett.

Utvalget peker nemlig på at brede bevegelser i norsk kulturliv har fått en svært liten del i det såkalte Kulturløftet. Vår nest største folkebevegelse etter idretten, korbevegelsen, har bare fått smuler. Den norske korpsbevegelsen, med skolekorpsene, er helt unik i internasjonal sammenheng og spiller en helt unik rolle i utdanningen av norske musikere – de som ser på «Korpsfiksert» på NRK om dagen, får jo et innblikk i det – men til tross for dette sliter man også under Kulturløftet. Bibliotekene er en annen viktig folkelig arena som har store behov som ikke er dekket. Da er det heller ikke så rart at et utvalg som i over ett år har studert prioriteringene, har kommet til samme konklusjon som Kristelig Folkeparti, nemlig at det er litt pussig at man kan komme på ideen å bruke 10 milliarder statlige kulturkroner – og ikke engang klarer å bruke 2–3 pst. på å la unger lære seg å spille og danse i kulturskolen.

Spørsmålet til statsråden er: Siden hun ennå ikke har fått lagt fram sitt eget statsbudsjett som kulturminister, vil hun nå starte arbeidet med å følge opp prioriteringene fra Enger-utvalget – legge til rette for brede bevegelser i kulturbudsjettet?

Statsråd Hadia Tajik [10:30:08]: Det må jo vere forholdsvis få departement – det må vere lov å seie det – som

sjølv inviterer til å få grundig kritikk. Det har Kulturdepartementet valt å gjere ved at me har bedt Anne Enger og hennar utval om å gjennomgå kulturpolitikken sidan 2005 og gje oss ei vurdering av han. Kva er det som fungerer bra? Kva er det me bør gjere endringar på? Eg er veldig glad for at hovudbiletet som Enger-utvalet målar, er at me anten er i mål, nær mål eller på veg til mål på dei aller fleste kulturløfta som er gjevne. Det er godt å ha med seg på vegen vidare.

Samtidig reiser dei nokre kritiske spørsmål – det er det ingen tvil om. Særleg knyter dei dei kritiske spørsmåla til det lokale kulturlivet, det dei karakteriserer som «den kulturelle grunnmuren». Her lever Kulturdepartementet med følgjande dilemma: Det er kommunane som har som ansvar å vareta ei rekkje av dei oppgåvene som representanten er inne på, som kulturskulane og biblioteka – den lokale, kulturelle grunnmuren. Denne regjeringa har styrkt kommunane med 60 mrd. kr sidan me overtok. Dei har eit lovpålagt ansvar om å ha folkebibliotek, men så må ein prioritere innanfor dei rammene kommunen har. Mi oppmoding er at ein heilt klart òg bør prioritere det lokale kulturlivet.

Når det gjeld korområdet – eg veit at representanten har eit særleg engasjement for det, det har han vist før, og han tek det òg opp i spørsmålet her no – så har me styrkt ordningane for kor gjennom Norsk kulturråd, og me ser òg på dirigentstøtteordningar. Ensemblestøtta, aktivitetsstøtta, er òg relevant for kor i Noreg. Det er viktig for oss at ein har kor over heile landet, og at ein kan styrkje kora over heile landet. Det er òg grunnen til at me har lagt særleg vekt på å gje pengar til fem utvalde kor i ulike delar av landet som har den rolla.

No skal eg reise rundt i heile landet med Enger-utvalet i bagasjen og få innspel frå alle delar av norsk kulturliv for å utforme det neste store kulturløftet i samråd med det lokale kulturlivet.

Øyvind Håbrekke (KrF) [10:32:13]: Jeg takker for svaret, og jeg er glad for at statsråden møter de anbefalingene med såpass stor åpenhet og den kritikken som kommer fram. Det er riktig at kommunene har en viktig rolle i kulturpolitikken, men det er jo bevilgninger både til kulturskoler, korps og kor på statsbudsjettet som det også er mulig å prioritere innenfor de statlige rammene.

Mitt spørsmål går nettopp på det siste, fordi Norge har – som jeg sa – en i internasjonal sammenheng helt unik tradisjon på skolekorpsfeltet. Akkurat det samme har vi på korfeltet – Norge har en helt unik korbevegelse. Likevel gjør vi nesten ingenting på dirigentutvikling – i forrige budsjett var det vel 200 000 kr, tror jeg. Vil statsråden nå løfte dirigentutvikling slik at den brede kor- og korpsbevegelsen får et løft?

Statsråd Hadia Tajik [10:33:20]: Det er korrekt at det låg inne 200 000 kr i statsbudsjettet for 2013 knytt til dirigentutvikling. Eg anerkjenner engasjementet til representanten Håbrekke på dette feltet og tek det med meg når me skal utforme Kulturløftet 3, så der har representanten Håbrekke òg bidrege til utforminga av den.

Eg er einig i at korpsa møter ein del utfordringar, og derfor er eg glad for at tidlegare kulturministrarar òg har prioritert korpsa ved å gje instrumentstøtte, som det er ingen tvil om at har kome til nytte for det enkelte korps. Det er òg slik at det ein har av momskompensasjonsordning, er nyttig for alle frivillige lag og organisasjonar over heile landet og kan ha betydning for ein del av dei representanten Håbrekke viser til i sitt innlegg. Eg tek med meg dei innspela og vurderingane han kjem med når det gjeld korleis framtidige kulturloft bør verte utforma.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Laila Dāvøy.

Laila Dāvøy (KrF) [10:34:30]: Den rød-grønne regjering har ikkje prioritert kulturskolen. Enger-utvalget slår fast at løftene i Soria Moria er brutt. Fortsatt står nesten 30 000 i kø, og tilbudet varierer sterkt fra kommune til kommune. Så velger altså regjeringa å innføre én time gratis kulturskole i skoletiden. Jeg mener det er feil medisin, nå skapes det enda mer usikkerhet.

Mitt spørsmål er om regjeringa vil følge opp eller i alle fall seriøst vurdere Enger-utvalgets forslag om å overføre ansvaret for kulturskolen til Kulturdepartementet og endelig gjere et løft for kulturskolen og fjerne ventelisten. Hvordan ser kulturministeren på det?

Statsråd Hadia Tajik [10:35:15]: Enger-utvalet har kome med mange spanande anbefalingar, og ei av dei anbefalingane handlar generelt om å styrkje Kulturdepartementet ytterlegare ved å overføre ansvarsområde frå andre departement til vårt departement. Det synest eg er ein spanande diskusjon, men det er jo ikkje noko kulturministaren bestemmer åleine, så det er eit innspel me berre får ta med oss.

Enger-utvalet har knytt nokre kritiske merknader til kulturskulen. Det har vorte fleire elevar på kulturskulen sidan 2005, men det er heller ingen tvil om at køane har vorte lengre. Det eg derimot vil framheve som noko positivt, som eg opplever at representanten Dāvøy ikkje er einig i at er like positivt, er at me ved å innføre ein kulturskuletime på 1.-4.-trinn – moglegheita til å ha den timen, det er ei frivillig ordning – gjev veldig mange barn og unge som elles ikkje ville fått det, moglegheita til å få den type opplæring som det å gå på kulturskulen inneber. Det gjer ikkje køane til kulturskulen kortare, men det gjev fleire ungar fleire moglegheiter.

Presidenten: Ib Thomsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ib Thomsen (FrP) [10:36:26]: Fremskrittspartiet og Enger-utvalget har mye til felles, og jeg er glad for at statsråden nå skal reise rundt i landet og ha samtaler med kommunene. Det jeg tror hun får høre i sin dannelsesreise, er hvor kulturen skapes. Hvor skapes de gode danserne? Hvor skapes de gode musikerne? Hvor er det billedkunstnerne bor? Hvor er det beste korpsmiljøet? Hvor har man de beste festivalene? Hvor er korene? Jo, i kommunene, ikke i Kulturrådet og ikke i departementet. Mange

rundt omkring i kommunene i Norge opplever at Kultur-Norge styres fra Oslo. Vi hadde sett for oss en mulighet for å flytte penger nettopp fra Kulturrådet, fra Oslo, og ut til kommunene – øremerk dem gjerne til kultur, så lokalpolitikkerne og de lokalt kan prioritere det selv. Hva vil statsråden gjøre for at kommunene kan være mer deltagende i en kulturutvikling i kommunene?

Statsråd Hadia Tajik [10:37:33]: Eg vil halde fram at det kan lønne seg både å ha danning og utdanning – eg tek mål av meg å ha begge delar.

Representanten Thomsen utfordrar meg på kva reisa rundt i landet vil bringe med seg av konsekvensar for kommunane. Eg gler meg veldig til å møte ulike delar av kulturlivet. Allereie i morgon skal eg til Vestfold – det blir det første fylket eg besøker etter oppstartskonferansen i Oslo førre veke. Eg vil med stort alvor ta med meg dei innspela som det lokale kulturlivet gjev meg der.

Når det gjeld representanten sitt konkrete spørsmål knytt til øymerking, vil eg knytte følgjande generelle betraktning omkring det: På generelt grunnlag meiner eg at ein skal vere veldig varsam med å bruke den type verkemidler. Nokre gonger kan det vere heilt riktig å gjere det, men bruker ein det verkemiddelet for mykje, legg ein for mange bindingar på kommunane, og dermed vert det endå vanskelegare for kommunane å prioritere det som lokalt er det som i størst grad treng eit løft.

Presidenten: Olemic Thommessen – til siste oppfølgings-spørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:38:41]: Jeg merket meg at kulturstatsråden var så fornøyd med den ordningen man nå har for kulturskolen, for det var flere som skulle få det tilbudet kulturskolene skulle gi. Men det som karakteriserer ordningen regjeringa har lagt opp til, er jo at man nettopp ikkje får det tilbudet som kulturskolene ellers gir. De pengene som er avsatt til det store antallet barn dette dreier seg om, gir en ren aktivitetsvirksomhet i SFO, mer type klasseaktivitet, mens kulturskolene kjennetegnes ved kvalitet der man har én-til-én-undervisning eller én-til-få-undervisning. I dette bildet har man altså fjernet de ca. 40 mill. kr som man hadde til utviklingsmidler for kulturskolene. Det var midler som skulle styrke kvaliteten og kulturskolenes særpreget. Blant annet hadde man prosjekter som «Verden på Tøyen», der barn og unge fra hele verden møttes i et fantastisk spennende orkesterprosjekt. Det prosjektet blir nå nedlagt fordi disse midlene forsvinner. Har kulturministeren mistet kravet om kvalitet for dette tilbudet?

Statsråd Hadia Tajik [10:39:53]: Eg er veldig oppteken av at ein skal oppretthalde kvalitet, og eg meiner det er for tidleg å trekkje den typen konklusjonar som representanten Thommessen gjer med tanke på korleis kulturskule-timen vil slå ut i den enkelte kommune. Eg er oppteken av at denne ordninga bidreg til at fleire barn og unge får moglegheita til å prøve seg på eit felt som eg veit at veldig mange av dei elles ikkje ville fått prøvd seg på. Det er store

sosiale forskjellar med omsyn til kven som utnyttar kulturskuletilbodet. Ved at ein har denne kulturskuletimen, gjer ein det mogleg for fleire barn og unge – ein opnar deira hovud og hjarte, for å seie det slik, for moglegheita for at dei òg kan drive med kulturaktivitetar, å beherske eit musikkinstrument. Og dette er òg ein verdi ein ville gått glipp av viss ein ikkje hadde satsa på kulturskuletimen.

Men det er klart: Eg meiner at kulturskulane er viktige, og me vil fortsetje å satse på dei, men eg meiner òg det er ei god ordning å prioritere kulturaktivitetstimen.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Torgeir Trældal (FrP) [10:41:17]: Mitt spørsmål går til landbruksministeren.

Vi har dessverre i den senere tid og over lang tid sett at vi har mer dyretragedier og store dyretragedier i landet. Det har vi sett både i aviser og på tv. Vi har i den senere tid sett tilfeller der sauer har sultet i hjel, og vi har heste-tragedier rundt omkring på gårdene. Det som går igjen i disse sakene, er at man ser at Mattilsynet går inn og finner avvik. På en gård har altså dyr dødd: Mattilsynet går inn, gir dem bare pålegg og skriver avviksrapporter. Man kommer tilbake senere og finner ut at det ikke er blitt noe særlig bedre. Man mangler et helhetlig system i tilsynet, noe også Riksrevisjonen sier, slik at det er forskjellig hvor det slås ned på dyretragediene ut fra hvor man er i landet. Man har mulighet til å ilegge aktivitetsnekt for å få ned dette, men det vil man sjelden gjøre.

Vi i Fremskrittspartiet mener at vi skal slå hardt ned på dem som ikke gjør en god jobb på dyrevelferd, at de skal miste retten til å ha dyr, og så skal de som er flinke med dyr, få ha de dyrene. Det mener vi er en viktig politikk. Vi er nødt til å gjøre noe for å få ned dyretragediene, så mitt spørsmål til statsråden blir: Er statsråden fornøyd med Mattilsynets jobb her? Og er statsråden enig med Fremskrittspartiet i at på grunn av helsen til dyrene burde man ilegge aktivitetsnekt mye oftere enn man gjør i dag, slik at man kan ta dyrevelferden på alvor?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:43:12]: Temaet vi tar opp nå, er veldig viktig, og heldigvis har vi et mattilsyn som er til stede over hele landet. De hadde, etter mine tall, ca. 17 000 tilsyn i 2012. Det som er noe av det slående med mange av dyrevelferdstragediene, er at det kan gå ganske fort fra at dyreholdet framstår i god stand til at det skjer en personlig tragedie eller andre ting som gjør at det blir en dyretragedie.

Mattilsynets tilsynsaktivitet er veldig aktiv og hyppig – med 17 000 tilsyn rundt omkring i hele Norge – men skal vi klare å forhindre dyrevelferdstragedier, er vi helt avhengige av at vi er gode naboer, gode medmennesker, at de som kjører slaktebil, de som ser at noen som har kjæledyr, ikke stiller dem på en god nok måte, varsler fra. Mattilsynet har lagt til rette for at man skal kunne varsle fra, og at man da kan følge opp, for det er ikke mulig å ha et offentlig kontrollregime som er så tett at vi kan garantere at det ikke skal skje nye dyrevelferdstragedier. Noe av historien har jo vist at dyrevelferdstragedier ofte har en

sammenheng med menneskelige tragedier – samlivsbrudd, økonomisk ruin og den type ting – og at man da mister oversikten, og så går det fra å framstå som et ordentlig til et dårlig dyrehold på kun kort tid. Så i tillegg til at vi må ha et sterkt mattilsyn, som har mange tilsyn rundt i hele landet, er vi også avhengig av vår felles innsats. Eller som en tidligere statsminister uttalte det: Vi må også stole på nabokjerringa. Og slik er det også i dyrevelferdssaker.

Så vi mener at vi har et godt mattilsyn som gjør en god jobb, og at den nye dyrevelferdsloven fra 2010 også la et godt grunnlag, men her har vi alle et felles ansvar.

Torgeir Trældal (FrP) [10:45:00]: Jeg er enig med statsråden i at vi alle har et ansvar, og at det er viktig at vi alle følger med.

Og dette skjer jo ute i næringene: Man får varsel til Mattilsynet, og Mattilsynet går inn. Men når Mattilsynet går inn – f.eks. i den heste-tragedien vi hadde i høst som hadde pågått i over ett år – så går man inn og gir et pålegg, man ser avvikene, og man holder så på med avvik og pålegg, og dette blir brutt og brutt. Man ser altså at dyretragedier faktisk foregår i over ett år, i nesten to år, før Mattilsynet går inn og sier at nå blir det aktivitetsnekt, nå må vi stoppe dette. Noe av det samme ser vi også ved flere andre dyretragedier: Mattilsynet har vært inne, men man gir bonden en mulighet til å drive videre, og man tar ham hele tiden på brudd, og det går lang tid, og man får dyretragedier til å blomstre opp på grunn av at man ikke slår til.

Så mitt spørsmål til statsråden blir: Hvilke kriterier mener du Mattilsynet bør forbedre, hvis du mener at de bør forbedre, for så lenge vi har masse dyretragedier, så må noe gjøres bedre?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:46:06]: Det viktigste vi gjorde, var å få på plass en ny dyrevelferdslov i 2010, som gjorde at også Mattilsynet fikk flere virkemidler, bl.a. aktivitetsnekt, som representanten var inne på. Man kan bruke det virkemiddelet.

Det er umulig for meg å gå inn i enkeltsakene, for det er veldig mange enkeltsaker. Vårt utgangspunkt er at det regelverket som Stortinget sluttet seg til i 2010, er et godt lovverk som gir store fullmakter til Mattilsynet, men selv om de har disse fullmaktene, har mulighet til å gå inn, har mulighet til å følge opp et dyrehold svært tett, så må vi i tillegg ha en bevisstgjøring i hele næringen – og hos folk som har hunder, katter, kosedyr – på hold av dyr. Så derfor er noe av det Mattilsynet gjør nå, bl.a. å samarbeide med Bondelaget og diskutere hvordan vi kan sørge for å få mer informasjon, hvordan vi kan se mer tegn til dyretragedier, slik at vi er flere som blir bevisste på å fange opp når ting er i ferd med å gå galt.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først representanten Per Roar Bredvold.

Per Roar Bredvold (FrP) [10:47:17]: Mangelen på dyrevelferd skader selvfølgelig dyrene, men den skader også næringen og omdømmet til denne. Heldigvis er det ikke veldig mange tragedier i løpet av et år, men alle de

tragediene vi hører om, er alle tragedier vi skulle ha vært foruten. Én ting er det som skjer på det enkelte gårdsbruk, men også under transport fra gården til slakteriet skjer det enkelte tragedier ved at dyrene blir stresset, skadet eller dør. Her kan f.eks. kyllingtransport nevnes som ett av flere eksempler.

Fremskrittspartiet har tatt opp dette i denne salen flere ganger uten at det ser ut til å ha skjedd noen nevneverdige forbedringer. Mitt spørsmål er: Hvorfor har ikke statsråden prioritert mer å få ned skader i forbindelse med dyretransport?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:48:02]: Alle som driver med dyr, har et veldig stort ansvar, uansett om det er til fritidsbruk eller næringsbruk. Derfor har vi i Norge hatt en tradisjon på å ha et veldig strengt regelverk, og vi har et godt dyrehold. I det siste har vi jo strammet inn regelverket for hold av pelsdyr ved å få en ny, strengere pelsdyrforskrift. Vi har strammet inn – og jobber med å stramme inn – regelverket i forhold til kylling, i forhold til forsøksdyr, i forhold til avlaving av dyr, i forhold til hold av elefant i sirkus. Det er altså gjort en rekke ulike tiltak for å bedre dyrevelferden og samtidig sørge for at det er mulig å drive med husdyr i Norge. Så det er den balansen vi skal ha. I Norge skal vi holde internasjonal toppstandard med hensyn til dyrevelferd, og det gjør vi, og derfor har vi også gjort nye innstramminger, bl.a. for kyllinger – som er det siste som er ute nå – for å sørge for at vi kan ha et etisk forsvarlig og godt dyrehold i landet vårt.

Presidenten: Svein Flåtten – til oppfølgingsspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:49:03]: Vi skal søke sammen i hverdagen, sier statsråden, for å unngå de personlige tragediene, og det er jeg helt enig med ham i. Den aller beste måten å søke sammen på i landbruket, som er et ensomt yrke, er å drive virksomhetene sammen. Og der har statsråden et spesielt ansvar, for vi har en rekke regler som hemmer muligheten for samdrift i norsk landbruk. Det går på kvotebegrensninger, det går på produksjonstak, det går på avstander, det går på en rekke ting som rett og slett er ulemper for at folk skal kunne søke sammen i arbeid – og dermed også sosialt – og for å unngå noe av dette grunnlaget som vi nå diskuterer i en veldig alvorlig sak. Vil statsråden gjøre noe med dette, som er hans mulighet?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:50:00]: Når det gjelder kraftkrevende produksjon, har vi et konsesjonsregelverk for det, ut fra at vi har et ønske om å spre produksjonen ut over landet. Når det gjelder melk og samdrifter, som også representanten Flåtten er inne på: Det vi har begynt å gjøre i de senere år, er at vi skal likebehandle driften i samdrifter med driften i andre typer melkeproduksjon – at det skal være det samme hvem som driver produksjonen med hensyn til hvilke tilskudd man skal få. Det er grunntenkningen der. Det er fullt mulig å drive samdrifter i norsk melkeproduksjon. Det åpnes det fullt ut for, og det legges til rette for det, men det er opp til den enkeltes valg om man ønsker å gjøre det eller ikke.

Men når det gjelder tilskudd, mener vi at det i utgangspunktet ikke skal være noen grunn til at de som driver sammen, skal få mye høyere tilskudd enn dem som driver alene.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til oppfølgingsspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:51:05]: Når det gjelder dyrevelferd, har det i det siste vært fokusert på en spesiell næring, pelsdyrnæringen. Mange av oss er opptatt av ikke å skjære alle over én kam, men det er brodne kar i ulike retninger – også innenfor denne næringen, dessverre.

Nå har denne regjeringen for vane å gi løfter, og jeg syntes det var et veldig interessant løfte som statsrådens statssekretær for litt siden ga til NRK. På spørsmålet om når denne lenge ventede utredningen om pelsdyrnæringen skulle komme, svarte han følgende:

«Den er ikke ferdig til påske det kan jeg love deg.»

Det sier statssekretær Buttedahl til NRK. Jeg vet ikke om det er et løfte som pelsdyrnæringen eller regjeringspartner SV skal være mest fornøyd med, men for oss kan det jo være interessant å få greie på når denne utredningen kommer. Jeg vet at også mange i pelsdyrnæringen selv er opptatt av at den skal komme.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:52:10]: Norsk pelsdyrnæring har fått uforholdsmessig mye kritikk. Hvis man ser på forholdene i norsk pelsdyrnæring, holder den en veldig høy kvalitet, og den er blant de fremste i verden når det gjelder hold av pelsdyr. Det å holde dyr er krevende, det er utfordrende, og det å holde pelsdyr er spesielt faglig krevende og utfordrende. Derfor har min forgjenger Lars Peder Brekk strammet inn regelverket for hold av pelsdyr, og det har vært veldig tett tilsynsaktivitet. Det er ingen næring som Mattilsynet har hatt så tett oppfølging av som pelsdyrnæringen. I tillegg har en veldig stor andel av tilsynene vært uanmeldte, og de har vært risikobaserte, slik at man skal klare å gå etter dem som har størst risiko for å ha avvik, og man har vært veldig kjappe med å gi pålegg om forbedringer hvis det har vært det.

Det jeg synes er litt rart i norsk pelsdyrdebatt, er at det ikke er mer diskusjon om å forby bruk av pels istedenfor å forby produksjon av pels. Hvis man ønsker å komme pelsen til livs, bør man i hvert fall begynne der, for norsk pelsdyrnæring er meget bra.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:53:31]: Først en liten kommentar til begrepene: Jeg synes kanskje landbruksministeren bør bry seg litt mindre om kosedyr, men litt mer om kjæledyr, for kosedyr faller kanskje ikke inn under Mattilsynets ansvar, men er kanskje mer polyesterproduksjon. (Munterhet i salen.)

Jeg bekymrer meg veldig for dyrevelferden på veldig mange områder, både når det gjelder kompetansen til Mattilsynet, som veldig mange bønder gir tilbakemelding om

at er begrenset, og det som handler om forståelsen av at dyr har ulike behov. Da er jeg tilbake til pelsdyr. Det er små rovdyr. Det er noe annet enn sau, ku og katt, som vi har hatt sammen med oss i kanskje 2 000 år. Dette er dyr som ikke har vært i fangenskap i mer enn kanskje noen titalls år.

Skjønner statsråden at det setter andre krav til dyrehold – at dyrene har andre behov rundt f.eks. vann, graving og alt det, enn dyr som har vært holdt av oss i tusenvis av år?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:54:34]: Nå tror jeg verken kosedyr eller kjæledyr er et juridisk begrep, men jeg tar med meg den nyansen. Det går an å kose en del med kjæledyr også.

Men når det gjelder pelsdyr: Det er en grunn til at vi har et spesielt strengt regelverk når det gjelder pelsdyr, for det er et faglig veldig krevende dyrehold. Det er også en grunn til at Mattilsynet bruker mer ressurser på pelsdyrnæringen enn på andre næringer, for vi vet at det fort kan oppstå skader, og at det også kan skade omdømmet til næringen. Det kan skade et dyr, og det kan skape veldig mye lidelse. Derfor fokuserer Mattilsynet sterkt på denne næringen. Det er et strengt regelverk.

Men så sier vår faglige myndighet – og vår vurdering er – at næringen i all hovedsak klarer å leve opp til det regelverket, noe som gjør at det er et forsvarlig dyrehold. Hvis aktører ikke klarer å leve opp til det regelverket, får de pålegg om å forbedre det. Alt hold av dyr er krevende og et stort ansvar, og så fokuserer vi spesielt på å følge opp forholdene i norsk pelsdyrnæring, og forholdene er i det store og hele gode.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:55:51]: Jeg vil gjerne fortsette å spørre landbruksministeren.

Vi har i det siste sett flere rapporter som alle viser at regjeringen ikke vil nå målene i landbruksmeldingen den la frem i fjor, med den virkemiddelbruken man har. Det er bare å gå og se hos landbruksministerens eget kornstrategiutvalg. Vi har hatt et kjøttutvalg som har sett på omstendighetene rundt den produksjonen, og TINE har også sett på det langsiktige innenfor melkeproduksjon. Alle har – om de ikke er entydige – hele tiden elementer av å si at det ikke er tilstrekkelige virkemidler for å nå de målene som ble satt. Dette er alvorlig, både for matsikkerheten, for produksjonen og for lønnsomheten hos bøndene.

De virkemidlene som foreslås i flere av rapportene, er virkemidler som også Høyre har foreslått, både her i salen, i budsjettforslagene og i vår alternative landbruksmelding, nemlig å se på tilskuddsstrukturen inn mot mer produksjonsfremmende tiltak – altså å vri bruken av virkemidler, av budsjettstøtte – men også å se på om det er produksjonsreguleringer som hindrer at man får til den optimale produksjonen på de forskjellige områder.

Jeg vil gjerne spørre statsråden om han nå også vil se på den typen tiltak, se på at det er produksjon som først og fremst er det viktige, og da vri budsjettstøtte og strukturen på tilskuddene inn mot dette, sammen med å deregulere det som kan hindre produksjon.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [10:57:56]: Noe av det første jeg gjorde da jeg ble landbruks- og matminister i fjor sommer, var å sette ned korngruppa, nettopp for å få fram nye virkemidler, nye tiltak og nye vurderinger rundt hvordan man kan øke norsk kornproduksjon.

Det andre jeg gjorde, var å innføre prosenttall – eller det var i hvert fall kjent at vi overfor Stortinget ville foreslå at vi skulle innføre prosenttall. Grunnen til det var at det skulle lønne seg å være en volumprodusent i det norske landbruket. Man skulle få betalt for det produktet man leverer, og regjeringen mener at det er mest bærekraftig at man får størstedelen av inntektene fra markedet, ikke fra tilskudd. Derfor prosenttall, som gjorde at man kunne få en mulighet til fortsatt å ha en prisutvikling når kostnadene i samfunnet ellers går opp. Deretter satte vi ned storfekjøttgruppa for å få fram enda flere virkemidler med hensyn til storfekjøtt. Så grunnlaget for det spørsmålet som nå er blitt stilt, er det nettopp vi selv som har lagt til rette for, for vi ønsker å øke produksjonen.

Det viktigste tiltaket vi har, er toll. Det har gjort at man kan få en pris og en sikkerhet for det norske markedet, og at man har en sikker avsetning for norske landbruksprodukter i det norske markedet. Det har vi sikret mot Høyres, Fremskrittspartiets og Venstres stemmer.

Det neste tiltaket vi har vært opptatt av, er å styrke landbruksforskningen og landbruksrådgivningen. Vi vet at noen av de største suksessene innenfor norsk landbruk har vært når man har funnet nye måter å løse ting på, nye sorter, og gjennom det klart å drive mer effektivt. Derfor økte vi også støtten til landbruksrådgivning og landbruksforskning i statsbudsjettet og gjennom jordbruksoppgjøret i vår.

Det siste virkemiddelet jeg vil løfte fram nå, er budsjettvirkemidlene. Der blir det en diskusjon med partene i jordbruksoppgjøret om hvordan vi skal bruke budsjettvirkemidlene enda bedre. Min målsetting er selvfølgelig å bruke budsjettvirkemidlene på en måte som gjør at vi øker norsk matproduksjon, og som både er i samsvar med de to rapportene som er blitt lagt fram, og med landbruks- og matmeldingen som ble behandlet her i fjor vår.

Svein Flåtten (H) [11:00:14]: Av og til minner statsrådets svar meg om historien «Goddag mann økseskaft», bare med den endring at her svares det «prosenttoll» uansett hva spørsmålet måtte være, for det er et relevant svar på det meste, mener statsråden.

Hans egne utvalg og grupper har foreslått nettopp noe av det som jeg tar opp, nemlig: dereguleringer der hvor det er produksjonshindringer – det å vri på tilskuddene, slik at de går i mer produksjonsfremmende retning. Jeg er ikke noe imot det hvis det er slik at statsråden har tenkt å senke tilskuddene, men det er jo ikke det han har tenkt. Diskusjonen gjelder å få frem produksjon, noe hans egne utvalg har foreslått. Støtter han en slik tanke?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:01:15]: Det riktige er å svare på det viktigste først. Noe av det viktigste er nettopp markedsmulighetene, og derfor prosenttoll. Når det gjelder det at utvalgene skal ha foreslått en stor

deregulering, har vi lest utvalgsrapportene på veldig ulik måte. Når det gjelder f.eks. storfekjøttproduksjon i Norge, er det jo knapt regulering der. Det er tilskuddssatser, men folk kan produsere det de ønsker. For korn er det heller ikke noe konsesjonsregelverk. Man kan produsere så stort areal med korn man bare ønsker, men det er en liten tilskuddstrapp på 800 dekar. Så jeg klarer ikke å skjønne hvordan dette er blitt lest.

Noe av det begge de to rapportene peker på, er bruk av budsjettmidler. Skal vi klare å nå de målene de har satt i de to rapportene, er det kuttet i budsjettstøtte som Høyre foreslo i fjor med over 15 mill. kr, den dårligste starten man kunne hatt når det gjelder å øke norsk landbruksproduksjon og å sette i gang nye, offensive tiltak for å øke produksjonen av både korn og storfekjøtt.

Presidenten: Det blir gitt anledning til to oppfølgings-spørsmål – først Frank Bakke-Jensen.

Frank Bakke-Jensen (H) [11:02:29]: Jeg registrerer at statsråden sliter med å lese seg fram til hva slags virkemidler utvalgene hans foreslår. Da er det antakelig også ganske ukjent for statsråden at ett ekspertutvalg han har nedsatt, i praksis har fastslått at målet om 15 pst. økologisk produksjon og forbruk ikke er forenlig med målet om 20 pst. økt totalproduksjon av norsk korn. Jeg skal ikke bruke mye tid på virkemidlene, men her har vi altså to helt klart nedfelte mål fra statsråden, der det ene slår i hjel det andre. Da må politikerne inn og rydde opp – hvis politikere har rotet det til, må politikerne inn og rydde opp. Den utøvende politikeren i så måte er jo statsråden som står her.

Spørsmålet blir da ganske enkelt: Når statsråden må inn og velge mellom økt økologisk produksjon eller økt totalproduksjon av norsk korn – hva vil han velge?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:03:27]: Vår hovedmålsetting er å øke norsk matproduksjon med rundt 20 pst. Det er vår hovedmålsetting.

Punkt to: Når det gjelder økologisk landbruk, synes jeg altfor mange bruker tid på å snakke ned norsk økologisk landbruk. Vi bruker bare en veldig liten andel av budsjettmidlene på økologisk landbruk – i underkant av 200 mill. kr, hvis jeg ikke husker helt feil. Så det er en liten andel, og bare en bitte liten del av det kuttet som Høyre foreslår i sitt alternative budsjett. Vår målsetting er at når norske forbrukere ønsker økologiske produkter, skal det kunne produseres økologiske produkter i Norge. For vi ønsker å ha et mangfold i norske matvaredisker. Et bidrag til det mangfoldet er at man også har økologisk lammekjøtt, økologisk storfekjøtt, økologiske egg og økologisk melk. Men det må selvfølgelig være markedsstyrt. Det er jo ikke noe poeng i å produsere masse økologiske produkter, som markedet ikke etterspør. Da må vi finne den balansen. Vi mener det er feil at alle såkalte økologiske produkter skal være importert fra utlandet. Men vi ønsker å ha et mangfold, og det legger vi til rette for med de budsjettmidlene vi har.

Presidenten: Torgeir Trældal – til dagens siste oppfølgings-spørsmål.

Torgeir Trældal (FrP) [11:04:38]: Et mål om økt matproduksjon er vel alle i denne salen enige om. Men i dag har vi også underskudd på sauekjøtt. Vi har underskudd på lam, vi har underskudd på storfe, og vi har underskudd på kalv. Det er klart at når vi prater med bøndene og næringen selv, sier de: Vi skal klare å få nok storfekjøtt og være selvproduserende på dette, men da må vi gjøre noe med systemet. Da må vi deregulere og få økt våre konsesjoner, så vi får lov til å gjøre dette. «Ammeku», de som leverer storfe, sier: La oss få økte rammer, fra 50 til 75 dyr, så skal vi gjøre dette. Dette hører vi så å si overalt, når vi snakker med bøndene selv. Bøndene vil og kan produsere mer. Så mitt spørsmål til statsråden blir: Ser ikke statsråden at det nå er på tide å gjøre som bøndene selv sier, å snu i landbrukspolitikken og vri statsstøtten fra areal til produksjon?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:05:42]: Storfekjøttproduksjon og lammekjøttproduksjon er jo ikke konsesjonsbestemt, som man får inntrykk av i representanten Trældals spørsmål. Så det er en feil premiss for spørsmålet. Man kan produsere så mye storfekjøtt man bare vil, så lenge man har en dyrevelferdsmessig god standard. Vi har konsesjoner for kylling, gris, kalkun og egg. Det er helt riktig. Men innen den produksjonen som blir løftet fram her – storfekjøtt og lammekjøtt – har man det ikke. Noen og åtti prosent av budsjettmidlene våre går til det grasbaserte husdyrholdet. Fremskrittspartiet ønsker å nesten halvere budsjettstøtten. Den beste måten å gjøre det ulønnsomt å produsere storfekjøtt i Norge på, er jo den slags grep. I tillegg vil Fremskrittspartiet redusere tollvernet, slik at det ikke er mulig å ha lønnsomhet for stor volumproduksjon av storfekjøtt i Norge. Det er altså ingen konsesjoner, så de som ønsker å produsere mye storfekjøtt, kan gjøre det. Men det er økonomisk krevende. Derfor må vi bruke budsjettmidler og toll for å sørge for at det blir lønnsomt.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme, og vi går videre til den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:06:50]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir én endring i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser.

Den foreslåtte endringen i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringen var som følger:

Spørsmål 7, fra representanten Per Roar Bredvold til samferdselsministeren, er overført til miljøvernministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra miljøvern-

ministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart etter spørsmål 2, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmål 1

Bjørn Lødemel (H) [11:07:26]: «I 2012 vart det registrert 68 ynglingar av jerv. Dette er ein auke på 10 frå året før, og det er ein dramatisk auke. Bestandsmålet i rovviltforliket er sett til 39 årlege ynglingar. Jerven tek mykje beitedyr og tamrein mange stadar i landet. I dei indre delane av Sogn og Fjordane er det også denne vinteren registrert fleire jervar, og det er stor uro over kva som vil skje når beitesesongen startar.

Kva konkret vil statsråden gjere for å følgje opp rovviltforliket med 39 årlege ynglingar, og når blir dette målet nådd?»

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:08:03]: Som det går fram av rovviltforliket frå 2011, er det framleis lisensfelling som skal vere hovudverkemiddelet for å regulere bestanden av jerv. I år, som tidlegare, har ikkje lisensfellinga gjeve eit tilfredsstillande uttak.

Av ein kvote på 183 jerv vart 57 skotne. Samtidig er dette 14 fleire jerv i år enn i fjor, noko som tyder på at lisensfellinga har vorte meir effektiv enn tidlegare. Miljøforvaltninga er oppteken av at lisensfellinga skal vere effektiv. Det er m.a. sett i gang tiltak, slik som kursing av lisensjegerar, for å nå dette målet. Vi kan ikkje gjere dette arbeidet åleine, og treng gode samarbeidspartnarar slik som Norges Jeger- og Fiskerforbund og andre.

I rovviltforliket frå 2011 er det sagt at dersom lisensfellinga ikkje gjev tilfredsstillande utteljing, skal miljøforvaltninga, så langt det er mogeleg, sørge for at resterande lisensfellingsskvote skal takast ut i dei områda der høve til lisensfelling er gjeve. Vidare er det presisert i forliket at uttak i område som er prioriterte til beiteområde, skal prioriterast. Rovviltforliket seier òg at ein skal sikte mot å ta ut jerv under ekstraordinære uttak under lisensfellingsperioden. Dette vart følgt opp både i fjor og i år. I 2012 vart det registrert 68 ynglingar av jerv i landet. Av dette vart 17 hi tekne ut av miljøforvaltninga. Under lisensfellingsperioden denne vinteren har Direktoratet for naturforvaltning fatta vedtak om uttak av einstaka dyr, og 22 jerv er felte av miljøforvaltninga frå januar til 15. februar. Per i dag er 32 jerv felte av miljøforvaltninga. Eg meiner at Direktoratet for naturforvaltning er bevisst det ansvaret dei har for å regulere bestanden i tråd med Stortingets forlik, og at dei utfører dei oppgåvene dei er sette til.

Eg vil samtidig peike på at ein må vere realistisk når ein set krav til kva som kan gjerast for å ta ut resterande lisensfellingsskvotar. I region 8 vart det sett ein kvote på 88 jervar. Det kan synast som om kvoten i område utan mål om yngling vart sett høgt, slik at kvoten i seg sjølv ikkje skulle vere avgrensande. Ein så høg kvote kan bidra til å skape ei kunstig høg forventning om kor mykje jerv som skal takast

ut. I områda utan mål om yngling i Troms vart det registrert 18 jervar, og 11 er skotne til i dag. Rovviltnemnda sette ein kvote på 30 jervar i dette området. Dette er eit døme på at kvotane må sjåast i samanheng med det som finst i området, når ein skaper forventningar om kva som kan takast ut.

Utover våren vil direktoratet vurdere ekstraordinære uttak fortløpande. I tråd med rovviltforliket vil det vere naudsynt med uttak av einstaka dyr og hi i einskilde områda. Eg kan ikkje gje nokon garanti for når vi kan nå bestandsmålet, men eg kan garantere at vi arbeider for å nå målet så snart som råd er. Eg legg til grunn at eit auka fokus på å effektivisere lisensfellinga gjennom kursing, saman med det arbeidet miljøforvaltninga gjer gjennom ekstraordinære uttak, vil føre til at vi kan ha ein jervebestand som er nært bestandsmålet innan kort tid.

Bjørn Lødemel (H) [11:11:13]: Eg takkar for svaret.

Til det siste, at ein skal nå jervemålet innan kort tid: Spørsmålet er kva ein meiner med det. Men det er ein lisenskvote på 183 dyr. Av dei er det felt 57 dyr. Det betyr at det framleis er ein stor auke når det gjeld jerv. Det går, slik som iallfall eg tolkar det, feil veg. Derfor er ikkje tiltaka skarpe nok.

Seniorrådgivar Knut Morten Vangen uttala i ei nettsak i Nordlys den 17. februar at det ikkje er nokon automatikk i at dei resterande dyra i kvoten blir tekne ut. Dette er ein merkeleg påstand.

Mitt spørsmål til statsråden er: Korleis vil statsråden sørge for at Direktoratet for naturforvaltning oppfyller rovviltforliket, og at forvaltninga tek ut resterande jerv? Korleis skal dette gjerast i praksis?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:12:15]: Det eg prøvde å seie i mitt svar, var eigentleg å gå ganske grundig igjennom korleis ein i tillegg til lisensfellinga, som ikkje har vore nok dei siste åra, skal prøve å strekkje seg for å nå målet. Eg som miljøvernminister og alle nedover i miljøforvaltninga er opptekne av at vi skal ha ei effektiv forvaltning i tråd med det tverrpolitiske forliket i Stortinget. Eg gjekk derfor igjennom mange forskjellige tiltak som blir tekne i bruk for å nå målet.

Samtidig må eg seie at det av ulike grunnar er krevjande å kome heilt i mål. Derfor er det nødvendig å gjere endå meir. Og som eg òg har varsla: Det gjeld alt frå ekstraordinære uttak, hiuttak, til ytterlegare kompetanseheving og andre tiltak som vil måtte vere nødvendige vidare.

Bjørn Lødemel (H) [11:13:13]: Dei ekstraordinære uttaka må gjerast om vinteren, for det er då ein kan få teke ut dei resterande kvotane. Her ser det ut som om det er lita framdrift. Derfor er eg ikkje fornøgd med det tempoet som er, og med det som Direktoratet for naturforvaltning gjer i denne saka.

Vi har ei utfordring med det som det tidlegare er blitt spurt om: kva statsråden vil gjere med omsyn til at det ikkje skal vere rovvilt som representerer skadepotensial for husdyr og tamrein. Vi har ei sak når det gjeld kongeørn; der er det uavklart. Når det gjeld jerv, har vi ein altfor stor be-

stand i forhold til det som er i rovviltforliket. Så eg er veldig bekymra for den utviklinga vi ser i beitenæringa, og at beitenæringa rett og slett kan bli pressa ut mange stader.

I Sogn og Fjordane skal det ikkje vere jerv. Då vil eg inn på eit lokalt spørsmål her: Kva konkret vil statsråden gjere for å sørgje for at jerven ikkje gjer skade på husdyr i Sogn og Fjordane?

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:14:20]: For å ta Sogn og Fjordane fyrst: Det vart registrert to ynglingar av jerv i Sogn og Fjordane i 2009 og ein i 2012. Alle dei er tekne ut, ifølgje dei opplysningane eg har innhenta. Det er viktig, i område der det ikkje skal vere jerv, at dette vert følgt opp av miljøforvaltninga. Det er vi opptekne av, for truverdet til rovviltforliket kvilar på at vi faktisk følgjer opp det det er einigheit om her i Stortinget.

Så vil eg avslutte med å seie at eg er einig med representanten i at det er eit viktig mål å nå ned til bestandsmålet for jerv. Når det gjeld den måten vi har valt å forvalte dei store rovdyra våre på, skal ein forsøke å følgje bestandsmålet. Akkurat slik dei som meiner ein kan vere skeptisk til bestandsmålet for ulv, har forplikta seg til at vi skal følgje det, har vi forplikta oss til det same for jerv. Det er derfor eg brukte ganske mykje tid på å gå igjennom ei rekkje eks-tratiltak som vi gjennomfører, og som vi må gjere meir av framover for å nå målet.

Spørsmål 2

Bård Hoksrud (FrP) [11:15:44]: «Miljøverndepartementet har nå i fire år hatt trasévalget på E6 gjennom Åkersvika i Hamar til behandling. Dette skjer til tross for at lokalpolitikerne, fylkespolitikerne, Fylkesmannens landbruksavdeling, Statens vegvesen og stortingsrepresentantene er enige om å følge dagens trasé.

Mener statsråden det er akseptabelt å trenere et vegprosjekt som skriker etter å bli startet opp og hvor det skjer mange ulykker, og vil statsråden skjære igjennom og sørge for at Miljøverndepartementet umiddelbart ferdigbehandler saken?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:16:18]: Denne saka er spesiell og langt meir komplisert enn flestparten av dei motsegnssakene som departementet får til behandling. Det har ikkje minst si årsak i at utvidinga av vegen langs eksisterande trasé inneber inngrep i eit naturreservat som òg har internasjonale beskyttelse etter det som heiter Ramsarkonvensjonen. Det er strenge retningslinjer for korleis slike Ramsar-område skal behandlast.

Dei juridiske rammevilkåra for å kunne godkjenne eit slikt inngrep er lagde fram for Lovavdelinga i Justisdepartementet. Lovavdelinga peikar på fleire forhold som må vere avklarte for å kunne ta endeleg stilling til om alternativ A kan veljast innanfor ramma av naturmangfaldslovas avgjerder om områdevern.

Med dette utgangspunktet arbeider vi no med kva krav som må stillast til utvidinga av E6 for at vi ikkje skal bryte Ramsarkonvensjonen og naturmangfaldslovas avgjerder.

Så vil eg leggje til at trass i dette er det klart at ei samla behandlingstid på om lag fire år er altfor lang. Eg kjem derfor raskt til å framleggje mi avgjerd, slik at ein kan kome vidare i saka. Vi samarbeider no tett med andre departement som det gjeld – dette for å sikre ei avgjerd basert på gjennomførbare føresetnader, slik at ikkje vidare framdrift og planlegging vert ytterlegare hindra.

Bård Hoksrud (FrP) [11:17:49]: Tusen takk for statsrådens svar.

Jeg er enig i at man skal ta hensyn til naturmangfoldloven – det er viktig. Men det er slik at på denne veistrekningen, har vi siden veistrekningen ble åpnet i 1994, hatt 52 dødsfall og over 480 hardt skadde. Det er mange mennesker; det er mange menneskeliv. Det er en vei som sårt trenger å komme på plass.

Det å ha verdensrekord, med fire års behandlingstid, i å trenere behandlingen av en sak kan ikke være bra for en statsråd i Norge. Jeg er veldig glad for det statsråden nå sier om at han raskt skal behandle saken, men jeg ville veldig gjerne at statsråden kunne være tydelig på om denne saken vil være ferdigbehandlet i god tid før sommeren, eller om det fortsatt vil være slik at man risikerer å vente i lang tid. Selv om man sier det skal ta kort tid – fire år definitivt ikke kort tid – ser det ut til at det tar enda mer tid.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:18:55]: Eg er glad for at representanten seier at naturmangfaldlova er viktig, og at omsynet til natur og miljø er viktig. Samtidig vil eg seie at omsynet til å få ein ny, betre og meir trafikksikker veg på denne strekninga er svært viktig. Det er derfor eg seier at vi faktisk ikkje kan ha det slik at ei sak varer så lenge – sjølv om dette har vore ei langt meir komplisert sak enn dei fleste motsegnssaker som vert liggjande i departementet.

Som sagt: Eg arbeider no tett med andre departement for å få ei endeleg løysing raskt – òg ei løysing som ikkje legg nye, unødige hindringar på framdrifta, og der det er uavklarte forhold. Det trur eg alle vil vere tente med når ei avgjerd føreligg, for det har vore for mange mellomstasjonar med nye problem i denne saka.

Bård Hoksrud (FrP) [11:19:48]: Det er veldig bra. Jeg tror alle nå forventer at det kommer en rask avgjørelse i Miljøverndepartementet, og at ministeren raskt sørger for at disse tingene blir avklart. Jeg synes også det er bra at statsråden sier at han har tenkt å rydde opp slik at det ikke kommer opp nye problemstillinger – for det har vært noe denne saken har levd med. Først har det kommet noe, så har man utredet det, og så har man plutselig funnet ut at det er nye forhold som må utredes og vurderes. Slik har denne saken fått lov til å holde på, til det er blitt verdensmesterskap i utsettelse og ferdigbehandling av en sak i et departement.

Jeg er veldig glad for det statsråden sier, men jeg håper fortsatt at han kan være noe mer konkret med hensyn til når han forventer å kunne ha dette ferdig, om han i hvert fall kan love at det blir ferdigbehandlet før sommeren 2013 – slik at det blir tatt en beslutning fra miljøvernminis-

teren om disse forholdene. Det er et skrikende behov for å få dette på plass, og folk forventer at man blir ferdig med denne treneringen snart.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:20:56]: Med unntak av at eg ikkje vil setje ein dato, men seie at avgjerda skal kome raskt, vil eg seie at det elles var mykje fornuft i det representanten sa. Sånne saker må gå raskare, sjølv om dei er kompliserte. Vi må leggje fram ei avgjerd som ikkje har nye problem gravne ned i seg. Det er viktig at vegutbygging og andre typar utbygging kan setjast i gang raskare. Det er derfor eg så raskt som mogleg, i samråd med andre departement, vil leggje fram ei felles avgjerd som faktisk kan verte gjennomført.

Presidenten: Vi vil så ta opp spørsmål 7.

Spørsmål 7

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Per Roar Bredvold til samferdselsministeren, vil bli besvart av miljøvernministeren som rette vedkommende.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:22:00]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål, som jeg opprinnelig hadde stilt til samferdselsministeren, til miljøvernministeren:

«Mye kan tyde på at regjeringen vil være positiv til ei ny E6-bru i Åkersvika. Dette vil forsinke prosjektet ytterligere, og vil koste over 2 mrd. kr.

Er dette virkelig en beslutning som statsråden vil gå for?»

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:22:25]: Først vil eg vise til mitt svar på spørsmål 2.

Det er riktig at Samferdselsdepartementet har fått Statens vegvesen til å sjå på ulike tilpassingar innanfor den traseen som er utgreidd. Blant anna omfattar dette kostnadene ved å erstatte fyllingar i alternativ A med ulike lengder av bruer.

Utgreiingane viser at det er betydelege kostnader knytte til ei lang bruløysing over Åkersvika. Det er uaktuelt med ei bru i milliardklassen, som ho som har vore omtala i media, og som òg kan gje forseinkingar i framdrifta. Elles kan eg – som eg svarte på spørsmål 2 – ikkje gå inn på kva løysingar som vert valde, men berre bekrefte at vi er i sluttfasen av arbeidet, og at eg legg opp til ei endeleg avklaring som kan gje ei framdrift i saka.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:23:24]: Jeg takker statsråden for svaret. Det var en grunn til at jeg stilte dette spørsmålet til samferdselsministeren, slik at vi skulle få besvart disse spørsmålene fra både miljøvernministeren og samferdselsministeren i dag. Men jeg registrerer at det som har skjedd, har skjedd, og at samferdselsministeren ikke vil svare på spørsmålet mitt.

Dette er en sak som har gått i mange, mange år, så folk er frustrert. Når man leser f.eks. i den utmerkede avisen Hamar Arbeiderblad 5. mars 2013 at enkelte representan-

ter som sitter i samferdselskomiteen, sier at det er galskap å bygge ny bru, og at det er galskap at det skal ta så lang tid, da håper jeg at både samferdselsministeren, miljøvernministeren og eventuelt andre ministre som skal ha noe med denne saken å gjøre, bestemmer seg fort, og at man går for en enkel og grei løsning som gjør at bilistene, næringslivet og de som bruker veien, får en trygg, god og sikker vei å ferdes på. Det er slik som representanten Hoksrud sa, at det er en vei der det har vært mange dødsfall og mange ulykker, og hvis det ikke skjer noe fort, kommer disse stygge tallene til å øke, dessverre.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:24:33]: Det er nok mange statsråder som av og til har lyst til å svare på andre statsråder sine spørsmål, men eg trur at etter ansvarsprinsippet svarar den statsråden som har det konstitusjonelle ansvaret overfor Stortinget. Det dreier seg heilt sikkert ikkje om uvilje, men eg meiner at det er fast rutine.

Så er eg einig med representanten i at det er behov for ei rask avklaring i saka, og at det er ei avklaring som kan stå seg og gje framdrift. Som eg sa i stad, er fire år altfor lenge i ei slik sak, sjølv om det er ei spesiell og komplisert sak. Så eg har i grunnen ikkje noko å leggje til utover det. Eg legg opp til ei rask avgjerd. Det er det definitivt behov for.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:25:16]: Jeg takker statsråden for bekräftelsen på at det snart skal komme en avgjørelse. Selv om ikke statsråden vil si nøyaktig når svaret skal komme, går jeg ut fra at det kommer snart – og helst før sommerferien, selvfølgelig. 14. april for fire år siden fikk departementet brevet, og saken har versert i flere år før det også. Det er en sak som virkelig er betent, og som snart må få en avgjørelse, slik at vi får en trygg og god vei videre.

Jeg stoler på at statsråden med sine kollegaer får til en rask og god avklaring på dette, at det ikke blir noen ny stor bru, at dette gjøres på en enkel og god måte, slik at skattebetalerne får en grei og fin vei til en rimelig, god pris – uten bompenger.

Statsråd Bård Vegar Solhjell [11:25:59]: Her kom det ein liten nyanse heilt i sluttfasen som er litt annleis. Men elles vil eg gjenta at eg er einig i at det er behov for ei rask avgjerd. Det er ei sak som har lege for lenge, og eg trur representanten kan føle seg trygg på at eg har fått med meg den budskapet no etter desse to spørsmåla.

Presidenten: Stortinget går da tilbake til spørsmål 3.

Spørsmål 3

Jan Tore Sanner (H) [11:26:39]: «Vestre Viken helseforetak planlegger å redusere behandlingstilbudet til pasienter med rus og psykiatriske lidelser i Asker og Bærum ved å slå sammen to institusjoner. Antall plasser reduseres med 1/3 for å spare om lag 4 mill. kr. Helseforetaket har unnlatt å varsle kommunene i strid med en egen samar-

beidsavtale. Nedprioriteringen av tilbudet til denne sårbare gruppen er meget alvorlig.

Vil statsråden gripe inn og stoppe nedleggelsen av plasser inntil det er foretatt en undersøkelse om behovene?»

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:27:16]: Spørsmålet er i innhold likt det spørsmålet til skriftlig besvarelse fra representanten Sanner, som jeg besvarte 22. februar i år. Derfor vil jeg i alt vesentlig referere til det svarbrevet her i dag. Men la meg først understreke at jeg deler det engasjementet som representanten viser for denne gruppen pasienter, som jeg også har høyt på min prioriteringsliste, for å sikre et godt og forsvarlig behandlingstilbud.

I brevet til representanten Sanner bekrefter jeg at Vestre Viken planlegger å slå sammen døgntilbudet ved institusjonene Åsterud og Frognerlia, og etablere en ny enhet med 15 plasser i et bygg på Blakstad, der det bygningsmessig er fleksibelt når det gjelder antall plasser. De to seksjonene har i dag 22 døgnplasser, men utnyttelsen av plassene har variert noe. Åsterud er lokalisert på Blakstad, mens Frognerlia ligger i et boligområde i Lier kommune. Ved den nye enheten på Blakstad er det også planlagt å etablere et utvidet poliklinisk tilbud. Et poliklinisk tilbud lokalisert ved enheten gjør det mulig for det samme personalet å følge opp pasientene når de er skrevet ut fra døgnbehandling. Samlet sett fremstår dette som en god løsning.

Som det fremgår av svarbrevet 22. februar, har Helse Sør-Øst opplyst at det lenge har vært vanskelig å bemanne rusbehandlingstilbudene på det nivået man bør kreve i spesialisthelsetjenesten. Å slå sammen Åsterud og Frognerlia vil styrke det faglige miljøet betydelig, det blir lettere å rekruttere medarbeidere, og det blir mulig med mer individuelt tilrettelagt behandling. Å samle tilbudene vil også føre til mer effektiv drift og økonomisk innsparing, bl.a. fordi det blir behov for færre ledere og nattevakter.

Jeg følger situasjonen på rusfeltet nøye. Jeg besøker institusjoner og ser hvordan utviklingen går. I likhet med representanten Sanner er jeg opptatt av at ingen pasienter skal være skadelidende ved slike omstillingsprosesser, men omstillingsprosesser er nødvendige her som på andre områder. Helse Sør-Øst har forsikret at helseforetaket følger godt med på utviklingen i ventetider og ventelister i forbindelse med en slik omlegging, og at man fortløpende vurderer behovet for eventuelle tiltak for å sikre tilstrekkelig kapasitet og at pasientene blir godt ivare tatt.

Så viser representanten til sviktende varsling til kommunene. Det må vi ta på alvor. Helse Sør-Øst har orientert meg om situasjonen ved Vestre Viken og samarbeidet med kommunene. Her fremgår det at de har gjennomgått rutiner for samarbeid og gjort endringer som skal sikre god involvering. I tillegg vises det til møte i overordnet samarbeidsutvalg 1. februar, der det ble vedtatt at psykisk helse og rus skal være satsingsområde i kommunehelsesamarbeidet i vestregionen. La meg også legge til at jeg mener at disse samarbeidsavtalene er veldig viktige instrumenter i hele Samhandlingsreformen, også på feltet psykisk helse og rus, og at de er nyttige instrumenter til å finne passe avpassing mellom spesialisthelsetjenesten og kommune-

ne. Jeg forventer selvfølgelig at det også er praksis i denne delen av landet.

Jan Tore Sanner (H) [11:30:03]: Det er i hvert fall en veldig dårlig start på et samarbeid når Vestre Viken bryter en avtale om å informere kommunene. Dette er kommuner som har et betydelig og økende behov innenfor rus og psykiatri.

Jeg registrerer også at statsråden bruker begreper som at det er en god løsning, og at tilbudet styrkes. For meg fremstår det som ganske meningsløst å hevde at tilbudet styrkes når det legges ned plasser. En tredjedel av plassene legges ned, og så hevder statsråden at tilbudet styrkes. Det er ikke første gang at det kuttes i rus- og psykiatribehandling i Vestre Viken. I 2011 ble det kuttet 11 mill. kr – da i lavterskeltilbudet. I 2012 ble det kuttet 25 mill. kr i psykoseavdelingen. I 2013 legges det ned behandlingsplasser. Hvordan kan statsråden hevde at tilbudet styrkes når man starter med å legge ned plasser?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:31:09]: Det fremgår av det svaret jeg har gitt at denne måten å samordne ressurser på ved å ha bedre bemanning og få et poliklinisk tilbud, vil kunne gi et bedre faglig tilbud. Jeg merker meg at representanter fra partiet Høyre stadig viser til at plasser blir lagt ned, men snakker aldri om at plasser blir opprettet. Aldri har vi hatt flere døgnplasser i vårt land – 1 753 mot 1 593 i 2008. Aldri har spesialisthelsetjenesten brukt mer penger på dette feltet enn i 2011 – 3,5 mrd. kr eller 31 pst. mer enn i 2007. Aldri er så mange årsverk benyttet, aldri er så mange polikliniske konsultasjoner gitt – 307 000 mot 150 000 i 2007, 100 pst. økning.

Bildet her er at det skjer omstillinger. Det må man foreta også på dette området, men det gjøres gjennomgående ved en oppbygging av plasser. Og helseregionene har selvfølgelig ansvar for at det faglige tilbudet er godt, og at de med behov får disse dekket.

Jan Tore Sanner (H) [11:32:10]: Lange skrytelister imponerer ikke dem som nå mister sine behandlingsplasser. Det imponerer ikke dem som står og venter i kø. Det imponerer heller ikke meg at statsråden kommer med lange skrytelister når vi ser at det kuttes i rus- og psykiatribehandling i Vestre Viken. Det rammer kanskje den mest sårbare gruppen innenfor vårt helsevesen.

Jeg kan heller ikke forstå at statsråden kan hevde at et poliklinisk tilbud innebærer at tilbudet styrkes for denne gruppen. Dette er en gruppe som har behov for langtidsplasser, ikke korttidsplasser.

La meg gjenta spørsmålet: Hvordan kan statsråden hevde at dette er en god løsning, og at man styrker tilbudet, når realiteten er at man legger ned en tredjedel av disse plassene?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:33:08]: Jeg har ikke presentert en skryteliste – jeg har listet opp fakta for representanten Sanner. Det er det nødvendig å gjøre i en situasjon hvor han og kollegaer fra hans parti reiser rundt og systematisk svartmaler situasjonen i norsk rusomsorg

og -oppfølging ved å tegne et bilde av at det systematisk legges ned plasser når realiteten er en annen.

Omstillinger lokalt vil skje, og det kommer til å fortsette å skje. Det som er situasjonen når det gjelder det konkrete tilfellet i Vestre Viken, er at det er snakk om å lage opplegg som er bygningsmessig mer fleksibelt når det gjelder antall plasser. Så jeg går ikke god for at færre kommer til å få behandling. Fortsatt er ansvaret for å gi behandling det samme som før.

Selvfølgelig skal ikke poliklinikk erstatte langvarig behandling. Jeg har vektlagt betydningen av langvarig behandling i oppdragsdokumentet, men det at en poliklinikk er tilgjengelig i tilknytning til tilbudet, gjør at brukerne får et bedre samlet tilbud både før og etter at de har vært på et langtidsopphold.

Spørsmål 4

Ingjerd Schou (H) [11:34:18]: Jeg har et spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Er det slik at statsråden, slik han uttalte til NRK Østfold 8. februar 2013, holder fast ved forsikringen om at «Phoenix Haga ikke blir nedlagt før de får vist hva de er gode for der», og at Helse Sør-Øst nå skal komme med et nytt anbud?»

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:34:39]: Jeg tror nok representanten kjenner svaret, for dette har vært grundig omtalt i medier lokalt. Men jeg skal gjenta det her fra Stortingets talerstol.

Spesialisthelsetjenestens kjøp av helsetjenester fra private, ideelle institusjoner er helt nødvendig for at helse-regionene skal ha tilstrekkelig kapasitet til å kunne tilby befolkningen gode og forsvarlige tjenester innenfor rusbehandling. I tillegg er det, slik jeg ser det, ønskelig at ideelle virksomheter driver rusbehandling. Det skjer, og det ønsker vi skal skje.

Når det gjelder Phoenix Haga, nådde de ikke opp i utlysningen fra Helse Sør-Øst. Tilbudet gikk til en annen ideell organisasjon. Det er et resultat vi må være åpne for når det innhentes tilbud for å løse oppgaver. Jeg har vært opptatt av å se etter muligheter for at det kunne finnes en løsning der Phoenix Haga kunne videreføre sine tilbud, slik at de kunne stille opp i en ny anbudskonkurranse når og om den måtte komme. Derfor har jeg, i møter med representanter for Phoenix Haga, som har flotte folk, dyktige mennesker – engasjerte miljøer – vært positiv til at Helse Sør-Øst kunne finne en mulig løsning. Det det da handlet om, var å finne en mulighet til videre drift av institusjonen fram til en eventuell ny anskaffelse på rusområdet. Jeg har måttet konstatere at dette dessverre ikke har vist seg mulig innenfor gjeldende lovverk.

Når det offentlige kjøper tjenester av private, må vi holde oss innenfor EØS-regelverket og regelverket for offentlige anskaffelser. Helse Sør-Øst har nå, etter nøye vurdering, kommet til at det ikke er lovlig adgang til å videreføre avtaleforholdet med Phoenix Haga. Det må jeg akseptere.

Gjennom min rolle som eier av de regionale helseforetakene kan jeg be om mye, og jeg ber om mye, men jeg kan ikke be dem bryte loven.

Jeg vet at Phoenix Haga har innhentet juridisk bistand, som har konkludert annerledes enn Helse Sør-Øst har gjort i saken. Departementet har derfor bidratt til at denne argumentasjonen er gjort kjent for Helse Sør-Øst, slik at den kan inngå i den totale vurderingen.

Så har jeg tillit til at Helse Sør-Øst følger opp styrings-signalene jeg har gitt i oppdragsdokumentet for 2013, om å se på kapasiteten for langtidsplasser innenfor rusbehandlingen. Det er viktig at Helse Sør-Øst raskt avklarer sine fremtidige behov, og eventuell klargjør hvorvidt det vil bli gjort ytterligere kjøp av tjenester på rusområdet. Det økte for øvrig ganske kraftig i fjor.

Så vil jeg avslutningsvis på generelt grunnlag understreke den sentrale rolle som de private, ideelle institusjonene spiller, og vil spille, på rusfeltet også i fremtiden. Som et bilde på dette kan jeg nevne at om lag 60 pst. av den samlede kapasiteten innenfor rusbehandling ytes av private – i alt vesentlig private, ideelle institusjoner. Deres innsats og betydning må knyttes tettere til de øvrige tjenestene på dette området. De private institusjonene som har avtale med regionale helseforetak, skal inkluderes i fagutviklingsarbeid og planprosesser, slik jeg har understreket i årets oppdragsdokument til de regionale helseforetakene.

Ingjerd Schou (H) [11:37:25]: Nå er det slik at det er i statsrådets interesse, men det er først og fremst i de 2 000 som står i kø for rusbehandlings interesse at statsråden kan holde ord, og at statsråden har de virkemidlene som er nødvendige. Det ligger unntaksbestemmelser om anskaffelser i loven når det gjelder ideelle og private organisasjoner.

Jeg har sett at regjeringen er opptatt av åpenhet. Mitt spørsmål til statsråden er: Når Phoenix Haga sender en begjæring om innsyn i den juridiske begrunnelsen for at direktøkjøp vil være strid med lovverket, vil de få den?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:38:04]: La meg bare gjenta for referatet at Helse Sør-Øst økte sine kjøp av tjenester på dette området i 2012. La meg også gjenta at når Phoenix Haga og en annen ideell organisasjon ikke fikk oppdraget, var det 19 andre som fikk. Så igjen må jeg minne representanter fra Høyre om at når det er anbud, vil det være noen som ikke får. Det kan jeg forstå er frustrerende for miljøer som er veldig engasjerte i det de jobber med, men dette skjer altså. Jeg forsøker å være behjelpelig med å se om det er muligheter for å kunne støtte disse fagmiljøene for en neste korsvei, som jeg sa i mitt første svar.

Når det gjelder det siste spørsmålet, må jeg vurdere hvor en slik begjæring kommer – om dette kommer til Helse Sør-Øst eller om det kommer til departementet før jeg kan gi et klart svar på det. Jeg er gjennomgående tilhenger av åpenhet rundt dette, både rundt kriteriene og de kravene som stilles, slik at alle kan ha forståelse for at beslutningene er tatt på et trygt grunnlag.

Ingjerd Schou (H) [11:39:06]: Jeg er først og fremst opptatt av de 2 000 som står i kø, og som ikke får behand-

ling. Det er et faktum også at langtidsplasser faktisk bygges ned. Selvfølgelig er jeg også opptatt av de miljøene som har opparbeidet seg kompetanse gjennom mange år.

Unntaksbestemmelsene ligger i loven. Derfor er innsyn i den juridiske vurderingen interessant og nødvendig. Åpenhet er nødvendig uavhengig av om det er departementet eller Helse Sør-Øst som måtte komme med den.

Mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden fortsatt kunne holde sitt ord og sørge for at tilbudet til rusmisbrukere på Phoenix Haga ikke nedlegges dersom det viser seg at lovverket åpner for fortsatt drift uten at norsk lov brytes?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:39:49]: Jeg må forholde meg til at Helse Sør-Øst har kommet til at de ikke har rom for det. Jeg har gått ganske tett på for å høre dette, og jeg har tiltro til at de er kommet til den konklusjonen i lys av den situasjonen som er.

Ja, folk venter på behandling innen rus. Det er titusener av mennesker med rusproblemer i Norge. Litt under 2 000 venter i kø. Ventetiden er kortere enn gjennomsnittet ellers i landet vårt. Det vil si at det ikke er de samme 2 000 som venter om noen uker. Da får folk tilbud. Så jeg vil understreke at det er ikke en propp i systemet vi har her.

Og så er jeg igjen opptatt av at det skal være åpenhet rundt prosessene, selvfølgelig. Det som har vært spørsmålet når det gjelder Phoenix Haga, har vært dette mellomrommet. Kontrakten de ikke fikk, kan vi ikke gjøre noe med. Det tror jeg er helt opplagt. Men spørsmålet er: Vil de kunne opprettholde sitt miljø til en ny anbudsrunde – om og når den kommer. Det å gå inn og gjøre noe i dette mellomrommet har vi ikke funnet grunnlag for, og det har egentlig ikke noe med unntaksbestemmelsen i lovverket å gjøre.

Spørsmål 5

Harald T. Nesvik (FrP) [11:41:15]: Jeg har følgende spørsmål til sjømatministeren:

«Departementet har nå sendt på høring saken om grønne laksekonsesjoner og hvilke kriterier som skal til for å kunne få tildelt disse. I den forbindelse er det mange aktører i bransjen som stiller spørsmål ved hele systemet knyttet til grønne konsesjoner.

Kan statsråden redegjøre for hvorfor man ikke i stedet tildelte FoU-konsesjoner, og hva skal straffen være dersom man bryter vilkårene etter en tid og man har vekslet inn en konsesjon og fått to grønne tilbake?»

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:41:51]: I 2013 skal det lyses ut 45 nye grønne laksekonsesjoner. Jeg ønsker å stimulere til utvikling av tekniske løsninger som en drivkraft for positiv endring i næringen. Målet er å løfte mer miljøvennlige løsninger fra forskning og uttesting over til kommersiell bruk. Utkast til tildelingsforskrift er nå ute på høring med frist for å gi uttalelse 18. april.

Som representanten Nesvik påpeker, finnes det også noe som heter forskningskonsesjoner. Det er imidlertid ve-

sentlige forskjeller på tildeling av kommersielle laksekonsesjoner, som er det vi tildeler i denne tildelingsrunden, og FoU-konsesjoner.

FoU-konsesjoner tildeles – i motsetning til kommersielle laksekonsesjoner – løpende etter søknad. De er gratis, og de er tidsbegrenset. Formålet og kvaliteten på prosjektet vurderes før tildeling, og det stilles gjerne også vilkår om forskningskompetanse og annen fagkompetanse hos søker. Med FoU-konsesjoner legger vi med andre ord godt til rette for forskning. De er ment for forskningsprosjekter – ikke alminnelig, kommersiell drift.

Den rene FoU skal i utgangspunktet fortsatt drives gjennom bruk av forskningstillatelser. Som sagt ønsker jeg imidlertid å få løftet løsninger som har vist gode miljømessige resultater, over i alminnelig kommersiell bruk. Det blir da opp til søker å dokumentere hvor god løsningen er. I høringsbrevet gjør vi derfor oppmerksom på at de helt eksperimentelle løsningene – der resultatene i liten grad er dokumentert – nok er mer egnet for en FoU-tillatelse enn en grønn tillatelse.

Når det gjelder brudd på vilkår gitt i de grønne tillatelsene, er konsekvensene også av dette beskrevet i høringsbrevet. Brudd på vilkår kan medføre reaksjoner og sanksjoner. Det kan være pålegg, tvangsmulkt, overtredelsesgebyr eller straff.

Tilbaketrekking av tillatelse er et inngripende tiltak og bør benyttes med varsomhet. Det kan likevel være aktuelt dersom oppdretter ikke makter å oppfylle vilkårene til tross for gjentatte pålegg. 35 av de 45 nye konsesjonene krever innløsning av en gjeldende konsesjon. Det vil si at det blir to konsesjoner med grønne vilkår mot innlevering av én eksisterende konsesjon. Representanten Nesvik har stilt spørsmål om hva som skjer med den tillatelsen som oppdretter veksler inn hvis vilkårene ikke overholdes. I høringsbrevet sier vi at dersom en ny grønn tillatelse blir trukket tilbake, vil den tillatelsen som ble vekslet inn, bli tilbakeført til en ordinær tillatelse.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:44:47]: Jeg skjønner godt at næringen er blitt forvirret, og forvirringen blir ikke mindre når man leser selve høringsutkastet som regjeringen har sendt ut, og som jeg står med foran meg her. Det er jo litt rart at det for disse ti konsesjonene skal stilles strengere miljøkrav enn hvis du veksler inn en allerede eksisterende konsesjon og får tilbake en. Hvis du skal veksle inn en – og da viser jeg til de lukkede budrundene i Troms og Finnmark – er det helt greit med 0,25 holus per fisk i anlegget. Men hvis du skal ha en ny, stilles det som krav at det må være færre enn 0,1. Dette gjør jo at forvirringen blir komplett. Når statsråden nå i tillegg viser til at hvis du har fått disse to og bryter vilkårene, så skal du bare levere tilbake disse konsesjonene, men får likevel en tilbake igjen. Skjønner statsråden at man kan bli lettere forvirret med det skrevet som man har sendt ut?

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:45:48]: Det er jo faren ved at man jobber så mye med en sak og synes man kan den så godt, at en da ikke er forvirret. Da er min utfordring faktisk å forklare hvordan ting henger sammen.

Når man sender ting på høring, er det nettopp for å få tilbakemeldinger. Vi gjør det ikke bare for å få tiden til å gå. Det er jo nettopp for å få tilbakemeldinger, for å få spørsmål og da eventuelt korrigere kursen hvis det er behov for det, og ikke minst oppklare eventuelle spørsmål som måtte finnes. Det kan det godt hende at det er eksempler på i dette tilfellet, men det vi må huske på, er at det er to grader av grønnhet her. Det er de ti mørkegrønne – som helt opplagt stiller vesentlig strengere krav. Det er også bakgrunnen for at det er satt en fastpris på dem. Den som søker om en slik tillatelse, skal vite hva som må legges inn av kostnader.

Når det gjelder innvekslingen, skjønner jeg ikke at det skal være så komplisert. For det er jo slik at hvis du bryter og ikke greier å komme i mål, så opprettholder du uansett eierskapet til den ene du har. Den ryker jo ikke.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:46:56]: Jeg ser virkelig fram til at statsråden nå skal få anledning til å opplyse undertegnede i og med at hun har satt seg så godt inn i saken, sa hun – særlig knyttet til det som har å gjøre med antall holus som skal kunne tillates.

I Nord-Troms og Finnmark har man kalde farvann og i utgangspunktet et mindre lusproblem enn andre plasser. Da er det jo spesielt at man i den regionen skal kunne ha et høyere antall lus pr. konsesjon – i den lukkede budrunden – enn du kan ha andre plasser i de ti åpne konsesjonene. Både i Nord-Troms og Finnmark, der du har lite innslag av lus, kan du øke volumet til 0,25 holus per fisk. Men på de ti andre er du nede på 0,1. Da vil jeg be om at statsråden opplyser meg, som åpenbart ikke har skjont dette, om hva som er bakgrunnen for de ulike kriteriene.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:47:54]: Det er nok fare for at det trengs mer enn 1 minutt til å gå inn i alle detaljene her, men jeg håper vi får rikelig anledning til å gå igjennom det på et senere tidspunkt.

Uansett er det slik at det i Troms og Finnmark er et særdeles lite lusproblem. Derfor er det vi har tillatt å utlyse ordinær grønn vekst i de områdene – på bakgrunn av råd fra forvaltningen på det området.

Når det gjelder de ti, er det kompliserende å blande geografi inn i dem i tilknytning til de andre 35. Vi skal jo ha en likebehandling av det vi kan kalle de ordinære grønne, og vi har en likebehandling knyttet til de ordinære ti, uavhengig av geografi. Så der er jo kravene de samme. Skal du ha en mørkegrønn i nord, er det de samme kravene om du søker til den i Finnmark, eller om du søker til den i Hordaland. Så der spiller ikke geografien inn. Det er først når du blander de to. Det bør jo være lettere å argumentere for mindre lus i Finnmark enn i Trøndelag, all den tid det ikke er lus av betydning i Finnmark.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:49:05]: Det er det man ikke gjør, men jeg er ferdig.

Statsråd Lisbeth Berg-Hansen [11:49:08]: Konklusjonen er at vi trenger mer enn 1 minutt.

Spørsmål 6

Arne Sortevik (FrP) [11:49:35]: «I en kronikk i Dagens Næringsliv 4. mars 2013 skriver statsråden: «Å skaffe mer midler til norsk samferdsel er én ting. En like stor utfordring er det å bruke dem slik at vi får mest mulig vei og bane for pengene.» Statsråden peker altså på to hovedutfordringer i arbeidet med å skaffe Norge et vei- og jernbanenett som er på høyde med det sammenlignbare land som Sverige, Sveits og Østerrike har.

Hva er statsrådets nye hovedgrep for å skaffe henholdsvis mer penger og bedre bruk av pengene for å gi Norge et virkelig samferdselsløft?»

Statsråd Marit Arnstad [11:50:19]: I min kronikk, som representanten Sortevik viser til – og også i den debatten vi hadde i denne salen forrige onsdag – var det et poeng å få fram at vi her i Norge fortsatt trenger å forbedre oss på områder som prosjektering, mer sammenhengende utbygginger og effektivisering. Sjøl om mye har skjedd de siste årene, tror jeg fortsatt vi må se på om vi kan bli enda bedre, og jeg er overbevist om at det er et potensial for det.

Representanten Sortevik påpeker i sitt spørsmål at det er to hovedgrep som må til for å skaffe dette landet et godt og moderne transportsystem: mer midler og mer effektiv bruk av midlene. Etter mitt syn er det ingen motsetning mellom de to. Denne regjeringen mener at dersom vi skal få et moderne transportsystem, må vi være villige til å betale for det. Det kommer vi ikke unna. Det er ikke mulig bare å organisere og effektivisere oss til bredere veger og en mer punktlig jernbane, det må også penger og harde prioriteringer til. Og som de fleste kjenner til, har denne regjeringen gjort svært mye når det gjelder bevilgninger til samferdsel de siste årene. Det store samferdselsløftet – som representanten Sortevik viser til – pågår jo faktisk akkurat her og nå. Og fra regjeringens side har vi tenkt å løfte enda mer. Dette løftet kommer til å gi solide resultater. Men det gir oss også noen utfordringer. For å få til dette løftet trenger vi flere kompetente folk, vi trenger et godt fungerende anleggsmarked og flere anleggsmaskiner, og vi trenger også flere utenlandske entreprenører inn i det norske anleggsmarkedet. Det skaffes ikke over natten. Det er derfor vi ser på hvordan vi kan få flere utenlandske entreprenører til Norge, hvordan vi kan få nok folk med nødvendig kompetanse, og hvordan vi kan planlegge bedre og raskere enn i dag, bare for å nevne noen av eksemplene.

For å oppsummere: Denne regjeringen vil legge til grunn at det må mer penger til dersom vi skal få et moderne transportsystem. Men det utelukker ikke at vi også må se på hvordan de pengene brukes best mulig. Som nevnt er det ingen motsetning der. Nasjonal transportplan er ikke langt unna. Der kommer regjeringens samlede opplegg og videre plan for transportsystemet vårt, når det gjelder både nivået på de midlene vi planlegger å bruke, og hvordan vi har tenkt å bruke dem. Jeg regner med at vi vil få mange og gode muligheter til å diskutere innholdet i det når regjeringens forslag blir lagt på bordet.

Arne Sortevik (FrP) [11:52:41]: Det vil vi helt sikkert få rikelig anledning til.

Jeg tror vi kan slå fast at vi to er enige om at det må mer penger til. Pengene har vi jo – Norge er rikt på olje, men fattig på vei. Den rød-grønne regjeringen har ikke klart å koble oljerikdom oppsamlet i utlandet med et stort behov for investeringer i eget land innenfor vei og jernbane. Det er nettopp investeringer i norsk infrastruktur som kan gi høy samfunnsmessig og samfunnsøkonomisk avkastning og legge grunnlag for verdiskapingen i årene som kommer.

Vil statsråden ta i bruk infrastrukturfond, slik Fremskrittspartiet lenge har anbefalt, et infrastrukturfond der avkastning fra deler av oljeformuen brukes til å betale for nye veier og ny jernbane i Norge? Det vil faktisk være i tråd med handlingsregelen slik den er i dag, men fremfor alt vil det være god og ansvarlig pengebruk å bruke mer oljepenger til vei og bane i Norge.

Statsråd Marit Arnstad [11:53:47]: Sjøl om representanten kanskje helt på slutten modererte det litt, er det nok ingen tvil om at regjeringen og Fremskrittspartiet har ulikt syn på hvordan man skal forholde seg til handlingsregelen i norsk økonomi. Fremskrittspartiet ønsker jo å bruke mer oljepenger enn noe annet parti på Stortinget, det er deres måte å løse en del av utfordringene på. Regjeringen har år for år økt bevilgningene til samferdsel over statsbudsjettet, men vi gjør det innenfor handlingsregelen og gjennom de nødvendige og av og til vanskelige prioriteringene som må gjøres for å skaffe nye ressurser til et område. Det kommer regjeringen til å fortsette med. Det betyr at vi mener at innsatsen de siste årene har vært stor og viktig, men det må også mer ressurser til dersom man skal få det moderne transportsystemet vi ønsker når det gjelder både veg og bane. At en skal gjøre det gjennom å bryte handlingsregelen, eller å legge mer oljepenger inn i norsk økonomi, har ikke regjeringen tro på.

Arne Sortevik (FrP) [11:54:51]: Regjeringen bruker mer oljepenger og oljepenger utenfor statsbudsjettet når det passer slik, bl.a. til egenkapital til store statsforetak. Men viktigere enn å svare på det er å ta opp spørsmålet om bruk av prosjektfinansiering. Statsrådets forgjengere, Navarsete og Kleppa, har tenkt gode tanker høyt om prosjektfinansiering, men er begge raskt og kontant blitt stoppet av både finansministeren og statsministeren. Det har blitt med tankene. Prosjektfinansiering betyr at store vei- og baneprosjekt får avklart forutsigbar og langsiktig finansiering sammen med vedtak om bygging. Vi kan altså bygge større, vi kan bygge sammenhengende, vi kan bygge prosjekter som er så store at internasjonale aktører blir mer interessert i å bygge i Norge. Alt dette gir mer effektiv bruk av pengene. Spørsmålet er da, ikke minst på bakgrunn av siste dagers debatt, om regjeringen vil bruke prosjektfinansiering på ferjefri E39 og på intercityutbyggingen på Østlandet, de to største samferdselsprosjektene i nyere tid.

Statsråd Marit Arnstad [11:56:04]: Jeg opplever at i debatten om finansiering av samferdsel er det mange som er på jakt etter nye måter å gjøre det på. Felles for de nye

måtene å gjøre det på er at ingen av dem er noen omveg eller noen rask måte å få ekstra penger på. Det er enten det gjelder prosjektfinansiering eller det gjelder OPS. Også prosjektfinansiering må, dersom det skulle bli tatt i bruk, forholde seg til det som er de alminnelige rammene for den økonomiske politikken og innenfor en handlingsregel, slik at det er heller ingen enkel løsning for å skaffe noen ekstra penger i denne sektoren.

Jeg mener det er fullt mulig å bygge sammenhengende og raskere basert på årlige bevilgninger, bare bevilgningene er forutsigbare. Det har denne regjeringen i motsetning til tidligere regjeringer faktisk bevist, at vi bevilger de midlene årlig som er nødvendig for å få en rasjonell framdrift i de prosjektene vi har satt i gang.

Presidenten: Spørsmål 7 er allerede behandlet.

Spørsmål 8

Torgeir Dahl (H) [11:57:19]: Spørsmålet gjelder bypakker:

«De tre mørebyene har i samarbeid med Statens vegvesen og fylket utarbeidet bypakker for mer miljøvennlig transport. I kommunenes vedtak er bompenger og prioriterte prosjekter innarbeidet for redusert privatbilisme. Det er lagt opp til 75 pst. lokal og minimum 20 pst. statlig finansiering. Bypakkene må sees i sammenheng med regjeringens satsing på regionutvikling rundt de mellomstore byene, bl.a. i distrikts- og regionalmeldinga.

Vil statsråden åpne for å etablere bypakker i mellomstore byer, som Ålesund, Molde og Kristiansund?»

Statsråd Marit Arnstad [11:58:21]: Mitt svar på spørsmålet til representanten Dahl er ja. Regjeringen vil åpne for at det kan etableres bypakker også i mellomstore byer dersom det lokalt tas initiativ til det. Det er sjølsagt en forutsetning at trafikantbetaling ligger til grunn for etablering av denne typen bompengepakker.

Vi er kjent med at alle de tre byene i Møre og Romsdal har fattet prinsippvedtak om bompengefinansierte bypakker, og at det er et grunnlag for videre arbeid fra byene. Så må sjølsagt det arbeidet som ligger i de bypakkene, kvalitetssikres og også underlegges en konseptvalgutredning.

Regjeringen vil følge opp klimaforliket i Nasjonal transportplan når vi legger fram den i Stortinget i april, og da vil vi også legge fram vår politikk for utvikling av miljøvennlig transport i byområdene. Men det er klart at mange av de tiltakene som ligger i de foreslåtte bypakkene fra mørebyene, er viktige tiltak i så måte.

Torgeir Dahl (H) [11:59:30]: Det var en meget gledelig avklaring fra statsråden. Det er jo en betydelig politisk belastning å ta et såpass tøft grep som det disse tre mørebyene har gjort, og da er det flott at statsråden, Samferdselsdepartementet og regjeringen legger dette inn i NTP.

Mitt oppfølgende spørsmål er: I hvilken grad vil vi da i NTP kunne få et tydelig signal når det gjelder at man åpner opp, ikke nødvendigvis for disse tre byene, men for mel-

lomstore byer? Kan vi forvente at det er tydeliggjort i NTP når den legges frem i april?

Statsråd Marit Arnstad [12:00:13]: For at ting ikke skal misforstås her, vil jeg si at det jeg svarer, er: Vi åpner for at det kan etableres den type bypakker som også omfatter mellomstore byer. Det er ikke dermed sagt at vi har tatt stilling til hver enkelt bypakke, for det må foregå i en prosess mellom byene og staten, og det må underlegges en kvalitetssikring som er nødvendig for hver enkelt bypakke før en tar endelig stilling til det.

Men det er riktig som representanten påpeker, at når det gjelder Nasjonal transportplan, vil ikke den nødvendigvis inneholde spørsmål knyttet til hver enkelt bypakke, men den vil inneholde en politikk knyttet til miljøvennlig transport i byene som sådan. Der vil det ikke være stengt for at mellomstore byer også kan komme inn under den type ordninger.

Torgeir Dahl (H) [12:01:08]: Jeg er fortsatt fornøyd med svaret.

Det som jeg tror er viktig å se, er at virkemiddelbruken i disse bypakkene, som opprinnelig var tiltenkt kun storbyer, nok må tilpasses de utfordringene som mellomstore byer står overfor. Situasjonen er den at det må være en balanse mellom pisk og stimulans.

I disse tre byene har man lagt betydelig vekt på å tilrettelegge for gang- og sykkelveier og å øke kollektivtransport. Men med den innpendlingen man har til byene, vil det nok også være en erkjennelse av at privatbilisme fortsatt vil være et viktig tiltak for å øke attraktiviteten til bysentrum.

Så jeg håper at man da legger til grunn en litt annen virkemiddelbruk enn det man har lagt til grunn i storbyene.

Statsråd Marit Arnstad [12:02:01]: Jeg er nødt til å svare på det spørsmålet på et generelt grunnlag, fordi det er vanskelig for meg å gå inn i spørsmål som er knyttet til hver enkelt bypakke, som foreløpig ikke har kommet til behandling hva gjelder staten.

Men jeg må nok si at for det første er det en betingelse for alle bypakker at trafikantbetaling ligger til grunn i arbeidet. Så er det slik at en gjerne vil utnytte potensialet for kollektivtrafikk og kollektivtransport, og der ligger det gode muligheter i alle tre byene. Ålesund er kanskje den byen som er kommet lengst når det gjelder å tilrettelegge for gange og sykkel, og som også har et befolkningsgrunnlag som tilsier at en kan komme veldig langt med hensyn til kollektivsatsing. Men også hos de to andre er det et godt potensial.

Så er det slik at fra statens side har det hittil, i bypakkesammenheng, også vært stilt krav om begrensning av vekten i bilbruk – og jeg ser ikke for meg at de kravene kom-

mer til å bli vesentlig lempet på. Men det er klart at det må en gå igjennom, fra sak til sak, når de måtte komme til behandling.

Spørsmål 9

Fra repr. fra Linda C. Hofstad Helleland til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Ideelle aktører skal nå skjermes fra tidsavgrensede kontrakter, også kalt anbud. Disse skal erstattes av langsiktige avtaler som løper til de sies opp. Hvordan sikrer regjeringen at det barnevernstiltaket som er faglig best for barnet, kan velges når Bufdir nå pålegges å forskjellsbehandle ideelle og private aktører, og hvordan sikrer regjeringen effektiv bruk av offentlige midler når den av ideologiske grunner velger å benytte seg av unntaksreglene i lov om offentlige anskaffelser slik at private aktører tilsidesettes?»

Presidenten: Stortinget skulle nå behandlet spørsmål 9. Presidenten kan imidlertid ikke se at representanten Linda C. Hofstad Helleland er i salen. Vi går derfor videre til spørsmål 10.

Spørsmål 10

Fra repr. Øyvind Håbrekke til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren:

«Det vises til oppslag i Adresseavisen 1. mars om statistikk over fristbrudd i barnevernet. Trønderske kommuner bryter fristen i om lag én av fire barnevernsundersøkelser. VG 6. mars viser at Helsetilsynets tilsyn har avdekket brudd på lov eller forskrift i 87 av barnevernstjenestene. Stortinget har de siste årene bevilget midler til betydelig opptrapping og oppbemanning i det kommunale barnevernet. Hva er statsrådets vurdering av at det likevel forekommer så mange fristbrudd, og hvilke grep vil statsråden ta?»

Presidenten: Heller ikke representanten Øyvind Håbrekke er til stede, så vidt presidenten kan se.

Det betyr at sak nr. 2 er ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:03:33]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke referat. Dermed er dagens kart ferdigbehandlet.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.